

ANALÝZA SYSTÉMU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ OBCÍ V NÁRODNÍM PARKU ŠUMAVA

ZADAVATEL: Správa Národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava

1.máje 260, 385 01 Vimperk

E-mail: vimperk@npsumava.cz

IČO: 00583171, DIČ: CZ00583171

Statutární zástupce: ing. František Krejčí - ředitel organizace

ZPRACOVATEL: Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje,o.p.s.

Riegrova ul.1, 301 11 Plzeň

E-mail: info@rra-pk.cz

IČO: 25245091, DIČ: CZ25245091

Statutární zástupce: Ing. Filip Uhlík, ředitel (na základě plné moci)

Zpracovatelé dokumentu:

Beneš Pavel, Ing., Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje,o.p.s.

Robotková Martina, Mgr., Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje,o.p.s.

Sýkora Marek, Bc. Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje,o.p.s.

Šlajsová Lenka, Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje,o.p.s.

OBSAH

1	ÚVOD	4
1.1	Zdůvodnění potřeby dokumentu.....	4
1.2	Charakteristika obcí v NP Šumava.....	6
1.2.1	Sociálně ekonomická charakteristika Národního parku Šumava.....	6
1.3	Specifika systému nakládání s odpady v NP Šumava.....	9
2	ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU NAKLÁDÁNÍ S ODPADY	11
2.1	Produkce komunálních odpadů vč. odpadů živnostenských	11
2.1.1	Odpad z podnikatelské produkce – živnostenský odpad, odpady z rekreačních zařízení a turistického ruchu.....	13
2.2	Systém sběru, svozu a zneškodňování komun. odpadů (směsné KO).....	15
2.2.1	Směsné komunální odpady – místa odstraňování směsných komunálních odpadů, svozové vzdálenosti, přehled zařízení odstraňování komunálních odpadů mimo území NPŠ	15
2.3	Separace odpadů.....	17
2.3.1	Sběr a svoz papíru	17
2.3.2	Sběr a svoz plastů.....	18
2.3.3	Sběr a svoz barevného skla.....	18
2.3.4	Sběr a svoz bílého (čirého) skla.....	18
2.3.5	Bilance vybavení nádobami na separované druhy odpadů a obalů	18
2.3.6	Sběr a svoz kovů.....	20
2.3.7	Bilance – produkce využitelných složek komunálních odpadů.....	20
2.3.8	Vybavení a potřeby systému sběru využitelných složek KO	23
2.3.9	Informace a postoj společnosti EKO-KOM,a.s.	23
2.3.10	Nakládání s nebezpečnými odpady	24
2.3.11	Nakládání s elektroodpady.....	24
2.3.12	Biologicky rozložitelné komunální odpady.....	27
2.4	Zařízení pro nakládání s odpady v území obcí NP Šumava.....	29
2.4.1	Sběrné dvory odpadů.....	29
2.4.2	Řízené skládky odpadů.....	29
2.4.3	Dočasná místa pro ukládání odpadů.....	29
3	Ekonomika nakládání s odpady v obcích	31
3.1	Vyhlášky o odpadech měst a obcí ležících v NP Šumava.....	31
3.2	Příjmy a výdaje obcí a měst ležících v NP Šumava	32
4	POSTOJE SAMOSPRÁV KRAJŮ	35
4.1	Hledisko legislativní	35
4.2	Hledisko ekonomické včetně hlediska dotační podpory.....	35
4.3	Obecné hledisko na podporu obcí a měst ležících v parku z pohledu odpadového hospodářství.....	36
4.4	Souhrn stanoviska a postoje Jihočeského kraje.....	36
4.5	Souhrn stanoviska a postoje Plzeňského kraje	37
4.6	Souhrn stanovisek a postojů obou krajů	38

5	STANOVISKA OBCÍ A MĚST LEŽÍCÍCH V NP ŠUMAVA	39
5.1	Město Železná Ruda	39
5.2	Město Kašperské Hory	39
5.3	Město Hartmanice	39
5.4	Obec Modrava	39
5.5	Obec Srní	40
5.6	Městys Čahrov	40
5.7	Obec Prášíly	40
5.8	Obec Borová Lada	40
5.9	Město Horní Planá	40
5.10	Horní Vltavice	40
5.11	Obec Kvilda	40
5.12	Obec Lenora	41
5.13	Obec Nicov	41
5.14	Obec Nová Pec	41
5.15	Obec Nové Hutě	41
5.16	Obec Stachy	41
5.17	Obec Stožec	41
5.18	Obec Strážný	42
5.19	Obec Želnavá	42
6	ZÁVĚR DOKUMENTU	43
7	Zdroje dat dokumentu	45
8	PŘÍLOHY DOKUMENTU	46

1 ÚVOD

1.1 Zdůvodnění potřeby dokumentu

Analýza stavu a systémů odpadového hospodářství obcí a měst ležících na území Národního parku Šumava (celé území – jeho polohopis je uveden v příloze dokumentu – KARTOGRAM č.1) je dokumentem zadávaným Správou Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava a jeho základním cíle je zjistit aktuální stav odpadového hospodářství v obcích ležících v území národního parku, především pak stav nakládání v oblasti komunálních odpadů včetně zjištění vlivů a specifik území na oblast odpadového hospodářství. Samotná analýza je první částí dokumentu týkajícího se odpadového hospodářství měst a obcí ležících v Národním parku Šumava.

Na základě této analýzy bude následně realizována ve formě akčního realizačního plánu návrhová část dokumentu, která má za cíl v rámci aktivní komunikace se zástupci samosprávy měst a obcí zjistit potřeby měst a obcí v oblasti nakládání s odpady a obecně nutné potřeby pro kvalitní zabezpečení odpadového hospodářství v celém území národního parku. Hlavní části akčního realizačního plánu budou jednoduché projektové záměry či popisy projektů, které by se mohly ucházet o svoje financování z veřejných dotačních zdrojů podpory (např. Operační program Životní prostředí).

Cílem zadavatele dokumentu je aktivní pomoc městům a obcím ve specifické oblasti odpadového hospodářství obcí a měst ležících v území s vysokým stupněm ochrany z hlediska životního prostředí ze strany státu a zároveň jedním z turisticky nenavštěvovanějších a nejoblíbenějších území v rámci celé České republiky. Právě vědomí specifik území a velkého vlivu těchto specifik na život obyvatel a obcí či měst ležících v tomto území vedlo zadavatele k zadání tohoto dokumentu.

Uvedený dokument byl zadán na základě společné schůzky zástupců Správy NP a CHKO Šumava, zástupců samospráv měst a obcí z obou krajů, zástupců úřadů obou krajů a zástupců privátního sektoru zajišťujících odpadové hospodářství v území NP Šumava. Právě na tomto jednání dne 18.9.2009 bylo dohodnuto se souhlasem a za aktivní podpory zástupců obcí zpracování tohoto dokumentu včetně navržení předběžné struktury dokumentu v rámci jeho zadání. Samotný dokument byl zadán na základě smlouvy uzavřené mezi zadavatelem a zpracovatelem dne 5.listopadu 2009.

V rámci samotného dokumentu zpracovatel použil dostupná data a informace z oficiálních statistik Českého statistického úřadu, vedených evidencí odpadů získaných od krajských úřadů obou krajů (Plzeňský a Jihočeský) a především z vlastního dotazníkového šetření v úrovni obcí na základě rozsáhlého informativního dotazníku, která zpracovatel zaslal všem 22 městům a obcím ležícím v území

národního parku. I přes poměrnou složitost získávání vyplněných dotazníků od obcí zpět zpracovateli a časovou tíseň v rámci získávání relevantních dat a následně analýzy těchto dat a jejich zpracování do dokumentu, se zpracovateli podařilo získat celkem 19 dotazníků od obcí a měst zpět (ne všechny dotazníky byly však zcela doplněny). Tři obce dotazník do doby odevzdání dokumentu zpracovateli nezaslali, jedná se o město Volary a obce Rejštejn a Horská Kvilda. V rámci zpracování dokumentu a porovnání dostupných dat a informací zpracovatel z velké části vycházel právě z těchto dotazníků, i přes uvedené nedostatky jsou údaje uvedené v analýze údaji relevantními.

Dokument sleduje způsoby nakládání s jednotlivými významnými složkami a druhy komunálních odpadů produkovaných městy a obcemi (zdroje dat jsou za rok 2008) a popisuje systémy sběru, svozu a nakládání s těmito odpady vzniklými na území NP Šumava. Jsou v něm zohledněny rovněž stanoviska jednotlivých obcí a měst a stejně tak samospráv obou krajů, na jejichž části území se NP Šumava rozkládá, kraje Jihočeského a kraje Plzeňského.

Celý dokument analýzy je složen z vlastního textu analýzy obsahujícího jeden graf a celkem třináct tabulek a čtyř příloh. U všech tabulek a příloh včetně závěru jsou uvedeny zdroje dat.

2 CHARAKTERISTIKA OBCÍ V NP ŠUMAVA

2.1 Sociálně ekonomická charakteristika Národního parku Šumava

Národní park (NP) Šumava leží nebo zasahuje na území 22 obcí Jihočeského a Plzeňského kraje, z toho jich je 13 jihočeských. Z hlediska správního jsou dotčené obce součástí okresů Český Krumlov (1 obec), Klatovy (9) a Prachatice (12) a zároveň součástí správních okrsků obcí s rozšířenou působností Český Krumlov (1), Klatovy (2), Prachatice (5), Sušice (7) a Vimperk (7) - podrobněji viz kartogram 1. Horní Planá a Volary v Jihočeském kraji a Hartmanice, Kašperské Hory, Rejštejn a Železná Ruda v Plzeňském kraji mají statut města. Čachrov v Plzeňském kraji je městysem (vše k 1. 1. 2009 dle ČSÚ – viz tabulka 1). Samotné správní členění je přehledně zobrazeno v Příloze tohoto dokumentu – KARTOGRAM č.2.

Tabulka č. 1: Přehled obcí v NP Šumava

Název obce	Statut obce	Administrativní příslušnost			Počet obyv. k 1.1.2009	Rozloha (km ²)	Hustota (obyv./km ²)
		kraj	okres	ORP			
Horní Planá	město	Jihočeský	Český Krumlov	Český Krumlov	2170	99,2	21,9
Lenora		Jihočeský	Prachatice	Prachatice	775	17,8	43,6
Nová Pec		Jihočeský	Prachatice	Prachatice	546	66,4	8,2
Stožec		Jihočeský	Prachatice	Prachatice	208	104,8	2,0
Volary	město	Jihočeský	Prachatice	Prachatice	4015	107,6	37,3
Želnava		Jihočeský	Prachatice	Prachatice	141	10,3	13,6
Borová Lada		Jihočeský	Prachatice	Vimperk	273	69,0	4,0
Horní Vltavice		Jihočeský	Prachatice	Vimperk	402	58,8	6,8
Kvilda		Jihočeský	Prachatice	Vimperk	183	45,2	4,1
Nicov		Jihočeský	Prachatice	Vimperk	74	13,8	5,4
Nové Hutě		Jihočeský	Prachatice	Vimperk	79	23,2	3,4
Stachy		Jihočeský	Prachatice	Vimperk	1219	28,1	43,3
Strážný	městys	Jihočeský	Prachatice	Vimperk	463	49,6	9,3
Čachrov	městys	Plzeňský	Klatovy	Klatovy	517	88,2	5,9
Železná Ruda	město	Plzeňský	Klatovy	Klatovy	2310	79,8	28,9
Hartmanice	město	Plzeňský	Klatovy	Sušice	1076	62,2	17,3
Horská Kvilda		Plzeňský	Klatovy	Sušice	78	29,9	2,6
Kašperské Hory	město	Plzeňský	Klatovy	Sušice	1598	44,1	36,2
Modrava		Plzeňský	Klatovy	Sušice	55	81,6	0,7
Prášily		Plzeňský	Klatovy	Sušice	155	112,3	1,4
Rejštejn	město	Plzeňský	Klatovy	Sušice	235	30,4	7,7
Srní		Plzeňský	Klatovy	Sušice	275	33,5	8,2
Celkem					16 847	1 255,9	13,4

Zdroj dat: ČSÚ - Počet obyvatel v obcích k 1.1.2009, Statistická ročenka Plzeňského a Jihočeského kraje 2008

Rozloha obcí s NP Šumava činí 1 255,9 km², z toho větší část tvoří obce v Jihočeském kraji (693,9 km²). Rozloha národního parku je 680,6 km², což je 54 % rozlohy všech dotčených obcí. Z hlediska populačního se jedná převážně o malé obce až menší města do 5 tisíc obyvatel. Největší z nich jsou Volary (4 015 obyvatel k 1. 1. 2009) a Horní Planá (2 170) v Jihočeském kraji a Železná Ruda (2 310)

v Plzeňském kraji. Nejmenší obcí je Modrava s 55 obyvateli. Průměrný počet obyvatel v obcích dotčených NP Šumava je 766 obyvatel. Přehledné zobrazení osídlení dle velikostní struktury obcí a měst ležících v NP Šumava je uvedeno v příloze dokumentu – KARTOGRAM č.3

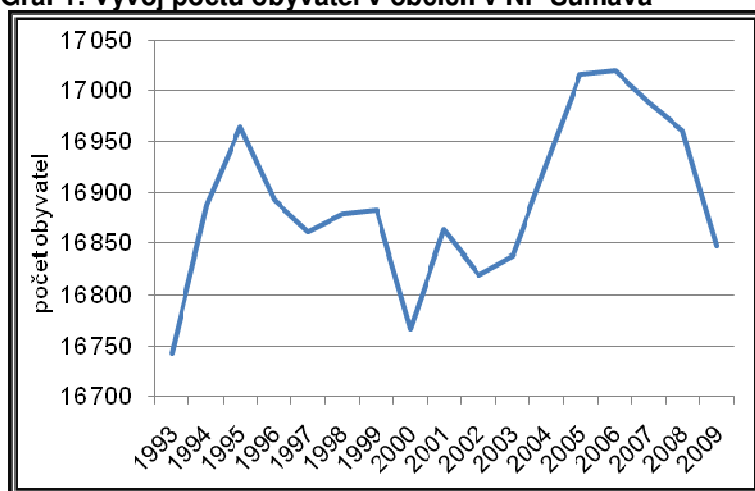
Hustota obyvatel v obcích v NP Šumava k 1. 1. 2009 je pouhých 13,4 obyvatel/km², což je pětina průměrné hustoty Jihočeského a Plzeňského kraje, které jsou na posledních místech podle tohoto ukazatele v rámci ČR. Průměrná hodnota ČR je téměř desetinasobná (133). To dokládá zvláštní charakter NP Šumava, který je typický rozptýleným osídlením s velkým počtem malých sídel a samot. Uvedená skutečnost je velmi podstatná pro zpracování nejenom tohoto analytického dokumentu, ale stejně tak pro jakékoli plánování změn systémů nakládání s odpady na území obcí a měst ležících v Národním parku Šumava.

Populační vývoj obcí v NP Šumava je poměrně stabilní. Od roku 1993, kdy se ustálil počet obcí v území, kolísal počet obyvatel všech obcí v NP Šumava jen mezi 16 742 a 17 020 obyvateli. Minimální počet obyvatel byl na počátku sledovaného období (rok 1993), maximální k 1. 1. 2006. Od té doby počet obyvatel v souhrnu klesá.

Populační vývoj na úrovni obcí byl různý. Mezi roky 1993 a 2009 klesl počet obyvatel v 15 z 22 obcí, nejvíce v obcích Nicov, Rejštejn a Srní, kde byl úbytek více než 20%. K relativně největšímu nárůstu počtu obyvatel došlo v obci Horská Kvilda (o 169 %, z 29 na 78 obyvatel), což však ovlivnil malý počet obyvatel v roce 1993. Z větších obcí se nejvíce zvýšil počet obyvatel v Železné Rudě z 1 757 na 2 310, tj. o 32 %.

Na současném poklesu počtu obyvatel (od roku 2006) se podílí především migrace, když se migrační saldo v obcích NP Šumava zvyšovalo až na 5,2 ‰ v roce 2008. V letech 2006 a 2007 přirozený přírůstek počtu obyvatel částečně

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v obcích v NP Šumava

kompenzoval pokles migrací, ale v roce 2008 došlo k úbytku obyvatel také přirozenou měnou (-1,5 ‰) a celkový úbytek obyvatel tak dosáhl 6,7 ‰, tj. úbytek o 113 obyvatel za jeden rok, což je výrazný pokles ve srovnání s předcházejícím obdobím (viz graf 1). Populační vývoj obcí v NP Šumava je zřejmě nejvíce ovlivněn jejich dostupností,

atraktivitou pro rekreaci a s tím souvisejícím stavem služeb, zejména pro cestovní ruch, a nabídkou pracovních příležitostí.

Struktura obyvatel v obcích NP Šumava z hlediska věkové struktury je velmi specifická, když v roce 2008 zde byl vyšší podíl obyvatel ve věku 0-14 let i 15-64 let a menší podíl obyvatel starších než je průměr ČR i krajů Jihočeského a Plzeňského. Zároveň podíl obyvatel ve věku 0-14 let byl vyšší než ve věku nad 64 let, a to o 13 procentních bodů, přičemž v ČR i v obou krajích je více obyvatel v poproduktivním věku než v předproduktivním.

Obyvatelstvo v obcích na území NP Šumava mělo při Sčítání lidu, domů a bytů 2001 vyšší podíly v nižších stupních dosaženého vzdělání než je republikový nebo krajský průměr v obou krajích. Tento výsledek je do značné míry ovlivněn vysokou zaměstnaností v primárním sektoru a také tím, že zde chybí centra, kde se zpravidla koncentruje vzdělanější obyvatelstvo.

Ekonomická aktivita obyvatel, vyjádřená podílem ekonomicky aktivních na počtu obyvatel (v %), byla v roce 2001 v obcích v NP Šumava vyšší o 5 procentních bodů než průměrná hodnota za republiku nebo za oba kraje (55 % proti 50 %), což souvisí s vyšším podílem obyvatel v produktivním věku. Podíl zaměstnaných v terciéru (v NP Šumava 55 %) byl mezi průměrem za oba kraje (53 %) a průměrem ČR (58 %). Podíl zaměstnaných v priméru (zemědělství, lesnictví, rybolov – 15 %) zde výrazně převyšoval průměr krajů (7 %) i ČR (4 %). Opačně tomu bylo v sekundéru (průmysl a stavebnictví).

Z obcí v NP Šumava v roce 2001 vyjíždělo ze 7 925 zaměstnaných za prací do jiné obce 2 940 osob, tj. 37 %, což bylo méně než průměr za Jihočeský a Plzeňský kraj (42 %) nebo ČR (47 %). V obcích v NP Šumava jsou tedy lidé více závislí na pracovních příležitostech v místě bydliště zřejmě z důvodu horší dostupnosti center.

Nezaměstnanost v obcích v NP Šumava do poloviny roku 2008 klesala (se sezonními výkyvy maxima na přelomu roku a minima v polovině roku). Od té doby však nezaměstnanost stoupá a v současné době (k 31. 10. 2009) činí 8,1 %, což je sice více než průměr Jihočeského kraje (6,8 %) i Plzeňského kraje (7,6), ale méně než průměr ČR (8,5). Ve srovnání s obecnými trendy není vývoj nezaměstnanosti v obcích NP Šumava nijak dramatický. To naznačuje také poměr uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst. I se hodnota tohoto ukazatele zvýšila ze 2 (k 30. 6. 2008) na 8,6 (k 30. 6. 2009) a v současné době dosahuje již 9,6 (k 31. 10. 2009), je to méně než je průměr obou krajů i ČR.

V obcích NP Šumava měly v roce 2001 překvapivě nižší podíl rodinné domy (RD) na obydlených domech (79 %) než tomu bylo souhrnně v krajích Jihočeském a Plzeňském (87 %) nebo v ČR (86 %). Podíl bytů v RD měly obce v NP Šumava nižší (43 %) než průměr obou krajů (souhrnně 47 %), ale shodný s průměrem ČR. V obcích NP Šumava byl tedy podíl rodinných domů na domovním i bytovém fond

spíše podprůměrný. Podíl bytů sloužících k rekreaci však byl v tomto exponovaném území podle Sčítání lidu, domů a bytů 2001 podle očekávání výrazně vyšší (13 %) než tomu bylo souhrnně v obou krajích (7 %) nebo za ČR (4 %).

Tabulka č. 2: Domovní a bytový fond

území	obydlené domy	z toho RD	podíl RD	obydlené byty	z toho RD	podíl RD	neobydlené byty	byty k rekreaci	podíl bytů k rekreaci
NP Šumava	2 927	2 323	79,4	5 997	2 586	43,1	1 699	1 006	13,1
Jihočeský kraj	111 544	98 148	88,0	231 281	112 739	48,7	48 611	23 379	8,4
Plzeňský kraj	95 538	82 423	86,3	208 992	96 377	46,1	35 484	13 976	5,7
JČK+PIK	207 082	180 571	87,2	440 273	209 116	47,5	84 095	37 355	7,1
ČR	1 630 705	1 406 806	86,3	3 827 678	1 632 131	42,6	538 615	171 865	3,9

Zdroj dat: ČSÚ – SLDB 2001

2.2 Specifika systému nakládání s odpady v NP Šumava

Specifikum celého systému nakládání s odpady je jednoznačně dáno přírodními podmínkami celého území, zvýšeným stupněm ochrany celého území z pohledu životního prostředí a z toho vyplývajícím velkým turistickým (cestovním) ruchem nejenom v rámci území Národního parku Šumava, ale v oblasti celé Šumavy včetně území chráněné krajinné oblasti. Velmi podstatná je rovněž skutečnost rozptýlenosti jednotlivých sídel ležících na území národního parku a nízká hustota osídlení.

Právě tyto zásadní odlišnosti (od jiných území obou krajů) jasně specifikují celé území ve všech běžných oblastech spojených se životem obyvatel v daném území obcí a měst NP Šumava, stejně jako s rozvojem tohoto území, především pak obcí a měst samotných.

Největším specifikem celé oblasti a území NP Šumava z pohledu systému odpadového hospodářství obcí a měst ležících v NP Šumava je právě turistický či cestovní ruch a veškeré záležitosti, které s ním jsou spojené. Jde především o vybudovanou (a nadále budovanou) infrastrukturu cestovního ruchu, která je nejvíce zastoupena ubytovacími zařízeními nejrůznějšího charakteru.

Dle zjištění z dostupných údajů Českého statistického úřadu jsou na území každé z obcí Národního parku Šumava právě ubytovací zařízení pro turisty a návštěvníky území Šumavy. Tato zařízení výrazným způsobem ovlivňují odpadové hospodářství obcí a měst na území NP Šumava, a to především v produkci směsných komunálních odpadů a v produkci využitelných složek odpadů a obalů (papír, plasty, sklo či nápojové kartony). Tento vliv je ukázán v následujících kapitolách.

Počty a jednotlivé typy ubytovacích zařízení jsou zobrazeny v tabulce (viz.níže). Obecně se dá říci, že největší počet ubytovacích zařízení mají větší sídla ležící v území parku (Železná Ruda) nebo sídla, která jsou dobře komunikačně dostupná či ve svém okolí mají vybudovanou ostatní infrastrukturu pro volný čas či

cestovní ruch (Nové Hutě, Kvilda či Srní). Naopak tuto prognózu dle své velikosti a komunikační dostupnosti nenaplnuje město Volary, je třeba ale říci, že samotné město je již mimo centrální území parku z pohledu atraktivity území jako takového.

Tabulka č.3: Počet ubytovacích zařízení v obcích NP Šumava dle ČSÚ

Území	celkem	hotely + pensiony celkem	hotely	pensiony	kempy	chatové osady	turistické ubytovny	ostatní jinde neuvedená
Borová Lada	8	4	0	4	1	0	1	2
Horní Planá	53	23	5	18	5	5	2	18
Horní Vltavice	6	3	1	2	1	0	2	0
Kvilda	17	8	2	6	0	0	1	8
Lenora	8	5	1	4	1	1	1	0
Nicov	3	2	1	1	0	0	0	1
Nová Pec	12	4	0	4	1	1	0	6
Nové Hutě	14	10	1	9	0	0	1	3
Stachy	20	14	4	10	0	1	1	4
Stožec	9	6	1	5	0	0	0	3
Strážný	2	1	1	0	0	0	0	1
Volary	5	2	0	2	1	0	0	2
Želnavá	2	2	0	2	0	0	0	0
Čachrov	7	4	1	3	0	0	0	3
Hartmanice	8	3	0	3	0	0	3	2
Horská Kvilda	3	2	0	2	0	0	0	1
Kašperské	20	13	3	10	0	1	1	5
Modrava	9	7	2	5	0	0	2	0
Prášíly	7	4	0	4	0	0	1	2
Rejštejn	9	5	1	4	1	1	1	1
Srní	19	14	5	9	1	0	2	2
Železná Ruda	65	46	20	26	0	0	4	15
Celkem	306	182	49	133	12	10	23	79

Zdroj dat: ČSÚ - Cestovní ruch – časové řady (2008).

3 ANALÝZA STÁVAJÍCÍHO STAVU NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

3.1 Produkce komunálních odpadů vč. odpadů živnostenských

V rámci zpracovávané analýzy byly sledovány aktuální údaje množství komunálního odpadu z území obcí NP Šumava, tedy aktuálně dle produkce odpadů za rok 2008. Údaje byly poskytnuty z evidencí odpadů krajských úřadů, konkrétně krajského úřadu Jihočeského kraje a Krajského úřadu Plzeňského kraje.

Celkem v roce 2008 bylo dle evidence odpadů z území 22 obcí a měst NP Šumava vyprodukováno 5 750,4 tun odpadů. Jedná se o odpady komunální povahy (dle katalogu odpadů).

Produkcí odpadů včetně počtu obyvatel a průměrném počtu produkce odpadů na obyvatele ukazuje následující tabulka č.4:

Tabulka č.4: Produkce odpadů

Pořadí	Obec	Počet obyvatel k 1.1.2009	Celkové množství odpadu [t]	Průměrné množství odpadu na obyvatele [kg]
1	Modrava	55	61,05	1 110,04
2	Kvilda	183	181,88	993,87
3	Nové Hutě	79	53,48	677,01
4	Nicov	74	40,00	540,54
5	Nová Pec	546	275,24	504,10
6	Rejštejn	235	115,03	489,50
7	Srní	275	116,78	424,65
8	Čachrov	517	213,05	412,08
9	Stachy	1 219	491,63	403,31
10	Prášíly	155	59,46	383,61
11	Borová Lada	273	99,44	364,23
12	Horní Vltavice	402	140,17	348,69
13	Kašperské Hory	1 598	553,69	346,49
14	Hartmanice	1 076	354,41	329,37
15	Horní Planá	2 170	705,56	325,14
16	Volary	4 015	1 233,87	307,32
17	Lenora	775	238,06	307,18
18	Stožec	208	61,34	294,89
19	Strážný	463	133,61	288,57
20	Horská Kvilda	78	20,93	268,35
21	Železná Ruda	2 310	580,88	251,46
22	Želnavá	141	20,86	147,93
Celkem		16 847	5 750,41	341,33

Zdroj dat: ČSÚ - Počet obyvatel v obcích k 1.1.2009, Evidence odpadů z ročních hlášení jednotlivých měst a obcí

Při celkovém počtu trvale žijících obyvatel v území obcí NP Šumava (dle údajů ČSÚ) ve výši 16 847 obyvatel vyprodukoval průměrně každý obyvatele 341,33 kg odpadu za kalendářní rok 2008. Uvedené číslo je vyšší než jsou průměrné statistiky obou krajů (Jihočeský kraj 276,2 kg/obyvatele/rok 2008, Plzeňský kraj 282,5

kg/obyvatel/rok 2008) a rovněž vyšší než je průměr v rámci České republiky. Množství produkce odpadu na jednoho obyvatele za kalendářní rok 2008 je však srovnatelné s průměrnou produkcí odpadů obyvatele větších měst v ČR (města nad deset tisíc obyvatel). V průměru je tedy celková produkce komunálních odpadů na jednoho obyvatele z obcí a měst ležících na území obcí NP Šumava o 18 procent vyšší (o 61,98 kg) než je průměrná produkce komunálních odpadů v krajích. To jednoznačně potvrzuje zjištění zpracovatele, že přibližně 20% celkové produkce odpadů vykazované městy a obcemi ležícími v území NP Šumava tvoří produkce od návštěvníků a turistů celého národního parku!

Produkce odpadů je tedy vyšší než jsou průměry obou krajů (Jihočeský a Plzeňský) či České republiky jako celku, lze se tedy domnívat, že vyšší produkce odpadů je právě způsobena vyšším turistickým ruchem nejen v letní a zimní turistické sezóně, ale celoroční návštěvností tohoto turisticky zajímavého území.

V členění dle jednotlivých obcí je produkce odpadů nad průměrem všech obcí ležících v území NP Šumava v těchto obcích:

• Obec Modrava (PK)	1110 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Kvilda (JK)	993,8 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Nové Hutě (JK)	677,0 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Nicov (JK)	540,5 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Nová Pec (JK)	504,1 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Rejštejn (PK)	489,5 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Srní (PK)	424,6 kg/obyvatel/rok 2008
• Městys Čachrov (PK)	412,1 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Stachy (JK)	403,3 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Prášily (PK)	383,6 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Borová Lada	364,2 kg/obyvatel/rok 2008
• Obec Horní Vltavice	348,7 kg/obyvatel/rok 2008
• Město Kašperské Hory	346,5 kg/obyvatel/rok 2008

Celkem má nadprůměrnou produkci odpadů 13 z 22 měst a obcí ležících v území národního parku Šumava, jedná se však převážně většiny o počtem obyvatele v rámci daného elektoriátu obcí a měst podprůměrně veliké obce.

Naopak s ohledem na svoji velikost v počtu obyvatel (druhé největší) má silně podprůměrnou produkci odpadů město Železná Ruda, stejně tak pod průměrnou produkci má největší sídlo město Volary a dále města Horní Planá a Hartmanice

Celkem osm (z 22) obcí ležících v území NP Šumava má nadprůměrnou produkci odpadů na jednoho obyvatele v rámci území obcí národního parku. Všechny tyto obce mají na svém území (na svých katastrálních územích) v porovnání s ostatními obcemi nadprůměrné množství infrastrukturních zařízení pro cestovní ruch, především ubytovacích zařízení (hotely, penziony, ostatní zařízení) a jsou místy navštěvovanými turisty a návštěvníky Šumavy. Jedná se tedy o místa turisticky

navštěvovaných lokalit. Tím, že jsou poskytovatelé služeb především v oblasti cestovního ruchu (především poskytovatelé ubytovacích služeb) ve velké míře zapojeni do systémů nakládání s odpady, v jednotlivých obcích zvyšuje se produkce jak komunálních odpadů tak samozřejmě i výtěžnost odděleného sběru odpadů na obyvatele v obcích NP Šumava.

Odpad z podnikatelské produkce – živnostenský odpad, odpady z rekreačních zařízení a turistického ruchu

Ve vazbě na kapitolu specifik území NP Šumava z pohledu odpadového hospodářství se zpracovatel snažil stanovit a prověřit vztah vlivu rekreace, výskytu zařízení pro rekreaci a počtu rekreatantů v území NP Šumava na odpadové hospodářství, respektive produkci odpadů v území NP Šumava.

Na základě předpokladu podílu rekreace na produkci odpadů byl proveden expertní odhad počtu rekreatantů v daném území obcí a měst NP Šumava a jejich podílu na produkci odpadů.

Expertní odhad vycházel z:

- průměrné produkce komunálních odpadů na obyvatele v daném území
- kapacit zařízení pro hromadnou a individuální rekreaci určením průměrné využitelnosti (obsazenosti těchto zařízení v kalendářním roce) a odhadu počtu jednodenních návštěvníků (kteří nepřenocovávají), tedy celkového výskytu návštěvníků v daném území NP Šumava

Oběma metodami byl stanoven podíl cestovního ruchu na produkci odpadů v obcích a městech NP Šumavy přibližně 20% produkce odpadů. Tato produkce je způsobena rekreanty z celkové produkce odpadů, kterou vykazují za kalendářní rok obce a města NP Šumava. Celkem se jedná o 1 150 tun odpadů produkovaných rekreanty, tedy:

- návštěvníky ubytovacích zařízení nejrůznějších typů umístěných na území měst a obcí NP Šumava
- návštěvníky a rekreanty, kteří bydlí v neobydlených bytech či domech, které jsou využívány pro individuální rekreaci

Celkové produkce odpadů v rámci všech obcí a měst NP Šumava je 5750,41 tun odpadů. Expertně odhadnutá produkce odpadů produkovaných rekreanty a návštěvníky využívající infrastrukturu cestovního ruchu, tedy ubytovací zařízení pro cestovní ruch či pro individuální rekreaci v objektech individuální rekreace je 1 150 tun, tedy cca 20%.

V rámci dotazníkového šetření obcí a měst NP Šumava byla zjišťována úroveň zapojení podnikatelských subjektů do systému nakládání s odpady měst a obcí Národního parku Šumava. Tohoto institutu dle zákona o odpadech využívá celkem

11 obcí a měst z celkových 18, kteří vyplnili dotazník. Lze tedy konstatovat, že zapojení podnikatelských subjektů do systému obcí je v rámci lokality obcí NP Šumava využíváno, a to především v obcích a městech s větším počtem obyvatel (kde je reálný předpoklad výskytu podnikatelských subjektů). U obcí, které nemají žádný smluvní vztah o zapojení do systému s podnikatelskými subjekty na území obce (celkem se jedná o sedm obcí) jsou tři obce, Nicov, Nové Hutě a Želnavá obcemi s malým počtem obyvatel (do 150 obyvatel), kde je minimální výskyt podnikatelských subjektů a na základě této skutečnosti je zde velmi dobrá „veřejná kontrola“ nad nakládáním s odpady ze strany podnikatelských subjektů. Celkem tři větší obce (nad 200 do 600 obyvatel) tento institut nevyužívají, stejně jako jediné město, město Kašperské Hory. Z přirozených důvodů území NP Šumava jako území pro rekreaci a cestovní ruch jsou tyto smlouvy v největší míře ze strany obcí a měst uzavírány s podnikatelskými subjekty nabízející své služby právě v oblasti cestovního ruchu (ubytovací služby a pohostinství). Jedinou výjimkou je město Horní planá, které má naprosto drtivou většinu smluv s podnikatelskými subjekty o jejich zapojení do systému nakládání s odpady města uzavřeny z jinými typy podnikatelských subjektů, respektive ze subjektů realizujícími podnikatelskou činnost v jiných oborech.

Tabulka č.5: Celkový přehled uzavřených smluv mezi obcemi a podnikat. subjekty

Obce	počet smluv						
	Celkem	hotely, penziony	restaurace, pohostinství	drobné služby	drobná výroba	obchody	ostatní
Borová Lada	45	34	4	1	0	2	4
Horní Planá	60	3	1	3	1	3	49
Horní Vltavice	24	13	2	1	2	2	4
Kvilda	16	10	0	2	0	3	1
Lenora	24	5	3	5	3	0	8
Nicov	0	0	0	0	0	0	0
Nová Pec	0	0	0	0	0	0	0
Nové Hutě	0	0	0	0	0	0	0
Stachy	40	25	0	11	2	2	0
Stožec	25	17	1	4	0	3	0
Strážný	0	0	0	0	0	0	0
Volary							
Želnavá	0	0	0	0	0	0	0
Čachrov	7	3	3	0	0	1	0
Hartmanice	45	21	3	9	6	4	2
Horská Kvilda							
Kašperské Hory	0	0	0	0	0	0	0
Modrava	1	1	0	0	0	0	0
Prášíly							
Rejštejn							
Srní	0	0	0	0	0	0	0
Železná Ruda	13						

Zdroj: Dotazníky měst a obcí NP Šumava

3.2 Systém sběru, svozu a zneškodňování komunálních odpadů (směsné KO)

3.2.1 Směsné komunální odpady – místa odstraňování směsných komunálních odpadů, svozové vzdálenosti, přehled zařízení odstraňování komunálních odpadů mimo území NPŠ

Odstraňování komunálních odpadů (tedy směsných komunálních odpadů) z obcí a měst NP Šumava závisí na jednotlivých smluvních vztazích, které má každá obec či město uzavřené s oprávněnou osobou dle zákona o odpadech, tedy se společnostmi zabývající se odpadovým hospodářstvím.

Dle analýzy jednotlivých svozových společností a míst, kde jsou odpady odstraňovány, tedy na jaká místa jsou směsné komunální odpady odváženy k následné úpravě či odstranění vyplývá, že všech 22 obcí a měst NP Šumava obhospodařuje z pohledu sběru, svozu a následného předání odpadů do koncového zařízení (či vlastní odstranění) celkem sedm oprávněných osob, do celkem šesti zařízení pro odstraňování odpadů – řízených skládek odpadů, z toho u šesti obcí a měst je to prostřednictvím překladiště odpadů (v Horažďovicích) a následného odvozu odpadů na řízenou skládku odpadů.

V obcích a městech Plzeňského kraje (celkem devět) se jedná o tři oprávněné osoby (svozové společnosti) a jedno zajištění sběru, svozu a předání odpadů do koncového zařízení prostřednictvím zajištění této služby samostatně obcí (obec Čachrov-viz.níže) a předání odpadů do třech zařízení pro odstraňování odpadů – řízených skládek odpadů (skládku odpadů Štěpánovice u Klatov, Vysoká u Dobřan a Chrást u Březnice – okres Příbram).

V obcích a městech Jihočeského kraje (celkem třináct) se jedná o tři oprávněné osoby (svozové společnosti) a čtyři místa odstranění odpadů – řízení skládky odpadů (Pravětín u Vimperka, Vodňany, Líšov a Libín za Českými Budějovicemi).

Jediná obec (obec Čachrov – dle dotazníku vyplněného samotnou obcí) si zajišťuje, sběr, svoz a následné předání směsných komunálních odpadů k odstranění (skládku odpadů Štěpánovice u Klatov) sama vlastními silami a prostředky.

Celkový přehled obcí a měst a míst, kam jsou směsné komunální odpady z obcí a měst ležících na území NP Šumava ukládány, respektive odváženy ke svému odstraňování, je přehledně zobrazen v mapovém podkladu v příloze této analýzy.

Při pohledu na uvedený mapový podklad se zdá, že pro 22 obcí a měst a celkem více jak 5,5 tisíc tun směsných komunálních odpadů z těchto obcí a měst je velké množství míst pro odstraňování odpadů a v řadě případů pak s velkými svozovými vzdálenostmi a tím velkými náklady na dopravu odpadů. Je však nutné respektovat následující specifika, které tento stav způsobují:

- Samotné smluvní vztahy mezi obcemi a oprávněnými osobami, které jsou dlouhodobého charakteru
- Samotná velikost a charakter skládek, kdy většina skládek je menších, lokálního charakteru (Štěpánovice, Pravětín, Vodňany), slouží pro odpady z měst a obcí v jejich nejbližším okolí na základě historických vazeb a dlouhodobých smluvních vztahů není v jejich zájmu rozšířit spektrum svých zákazníků, respektive odpadů na nich ukládaných a to především z důvodů kapacity a tím životnosti skládek samotných
- Komerční skládky komunálních odpadů se vyskytují mimo území parku ve velké vzdálenosti a v ojedinělých případech i mimo území obou krajů, na kterých se území parku rozkládá (viz. mapová příloha – mapa Svoz odpadů v obcích NP Šumava)

Tabulka č.6: Přehled obcí a míst uložení SKO včetně vzdáleností těchto míst od obcí

Název obce, města	Místo uložení odpadů (skládka, překl.stanice)	Vzdálenost odvozu odpadů [km]	Poznámka
Hartmanice	Překládací stanice Horažďovice	33,0	-
Horní Planá	Skládka TKO Lišov	62,9	
Kašperské Hory	Překládací stanice Horažďovice	33,8	Cílová skládka – TKO Chrást u Březnice
Volary	Skládka TKO Libín	83,4	-
Železná Ruda	Skládka TKO Vysoká	67,4	-
Čachrov	Skládka TKO Štěpánovice	20,4	-
Borová Lada	Skládka TKO Pravětín	15,7	-
Horní Vltavice	Skládka TKO Libín	92,7	-
Horská Kvilda	Překládací stanice Horažďovice	45,5	Cílová skládka – TKO Chrást u Březnice
Kvilda	Skládka TKO Pravětín	23,2	-
Lenora	Skládka TKO Libín	97,7	-
Modrava	Překládací stanice Horažďovice	50,3	Cílová skládka – TKO Chrást u Březnice
Nicov	Skládka TKO Vodňany	53,2	-
Nová Pec	Skládka TKO Lišov	73,1	-
Nové Hutě	Skládka TKO Pravětín	14,3	-
Prášily	Překládací stanice Horažďovice	42,0	Cílová skládka – TKO Chrást u Březnice
Rejštejn	Překládací stanice Horažďovice	31,4	Cílová skládka – TKO Chrást u Březnice
Srní	Překládací stanice Horažďovice	40,3	Cílová skládka – TKO Chrást u Březnice
Stachy	Skládka TKO Pravětín	14,4	-
Stožec	Skládka TKO Lišov Skládka TKO Libín	93,6 107,8	-
Strážný	Skládka TKO Pravětín	24,8	-
Želnavá	Skládka TKO Lišov	70,3	-

Zdroj: Dotazníky měst a obcí NP Šumava

Z výše uvedených přehledů vzdáleností z obcí do míst uložení (odstranění) směsných komunálních odpadů vyplývá, že největší vzdálenosti na místo skládky mají obce a města, která prostřednictvím svozových společností odvázejí odpad k likvidaci na řízenou skládku odpadů Libín. Týká se to města Volary a obcí Stožec, Lenora a Horní Vltavice, jejichž vzdálenost je větší než 90 km. Průměrná vzdálenost mezi obcí NP Šumava místem pro odstraňování odpadů – tedy řízenou skládkou odpadů je 49,2 km.

Celkem šest obcí (město Hartmanice, obce Modrava, Srní, Horská Kvilda, Rejštejn, Prášily a Kašperské Hory) prostřednictvím své oprávněné svozové společnosti (Rumpold-P s.r.o., provozovna Sušice) odváží své odpady do překládací stanice v Horažďovicích, kde je odpad překládán do velkokapacitních svozových vozů a odvážen na řízenou skládku odpadů Chrást u Březnice na okrese Příbram.

Svoz odpadu v obcích NP Šumava včetně míst skládek odpadů pro jednotlivé obce a města ležících v NP Šumava je přehledně zobrazen v příloze dokumentu – KARTOGRAM č.4.

V rámci budoucí návrhové části dokumentu by měla být rovněž řešena dle vůle jednotlivých měst a obcí vhodná optimalizace svozů a s tím řešením přepravních vzdáleností odpadů.

3.3 Separace odpadů

Všechny obce a města ležící v území Národního parku Šumava mají svůj systém sběru a prostřednictvím oprávněných osob (svozových společností) rovněž svoz a následné využití využitelných složek komunálních odpadů či obalů, tedy papíru, plastů, skla či kovů.

Všechny obce obou krajů jsou zároveň zapojeny do systému zpětného odběru obalů a odpadů obalů, který je provozovaný společností EKO-KOM.

V rámci analýzy byly posuzovány odpady a obaly mimo kovy, tedy produkce využitelných odpadů papíru, skla, plastů a popř. rovněž nápojových kartonů.

Všechna města a obce mají na svém území sběrné nádoby na papír, plasty a sklo, samostatné nádoby na nápojový kartón (formou samostatného sběru a svozu) nejsou v žádné z obcí či v žádném městě. Nápojové kartóny, pokud jsou sbírány a evidovány jsou ukládány do nádob na papír či na plasty.

3.3.1 Sběr a svoz papíru

Všechny obce a města ležící na území NP Šumava v Plzeňském i Jihočeském kraji odděleně sbírají do samostatných nádob odpady a obaly papíru. Nejvíce jsou využívány pro sběr nádoby se spodním výsypem (objem 1500 až 3 200 litrů), v šesti městech a obcích jsou to nádoby s horním výsypem o objemu 1 100 litrů.

3.3.2 Sběr a svoz plastů

Všechny obce a města ležící na území NP Šumava v Plzeňském i Jihočeském kraji odděleně sbírají do samostatných nádob odpady a obaly plastu. Nejvíce jsou využívány pro sběr nádoby se spodním výsypem (objem 1500 až 3 200 litrů), v šesti městech a obcích jsou to nádoby s horním výsypem o objemu 1 100 litrů..

3.3.3 Sběr a svoz barevného skla

Všechny obce a města ležící na území NP Šumava v Plzeňském a Jihočeském kraji odděleně sbírají do samostatných nádob odpady a obaly skla, a to směsného skla do tzv. zelených nádob. Pro sběr barevného skla sou využívány nádoby se spodním výsypem (objem 1 500 až 3 200 litrů).

3.3.4 Sběr a svoz bílého (čirého) skla

Oddělený sběr bílého a barevného skla je v NP Šumava na území Plzeňského kraje zaveden pouze ve městě Železná Ruda. Sklo je sbíráno do bílých nádob se spodním výsypem o objemu 1 500 litrů a počet nádob na bílé sklo odpovídá počtu nádob na barevné sklo v rámci jednotlivých kontejnerových stáních (tzv. sběrných hnízd“). V ostatních osmi obcích, Plzeňského kraje, které jsou na území NP Šumava není oddělený sběr skla zaveden.

Naopak všechny obce a města Jihočeského kraje na území NP Šumava mají zaveden oddělený sběr bílého (čirého) a barevného skla, nádoby obce a města obdržely z krajského projektu na podporu infrastruktury pro tříděný sběr realizovaného a financovaného autorizovanou obalovou společností EKO-KOM,a.s. za garance a rovněž finanční podpory Jihočeského kraje.

3.3.5 Bilance vybavení nádobami na separované druhy odpadů a obalů

Celkem je na území 19 měst a obcí ležících v národním parku 488 sběrných nádob na vyříděné složky komunálních odpadů a obalů. V průměru je to 3,9 nádoby na sto obyvatel, tedy v průměru jedno kontejnerové stání o čtyřech nádobách (papír. Sklo barevné, sklo bílé, plasty) na sto obyvatel obcí a měst ležících v parku.

Nejvíce kontejnerů je na plasty 210 kusů (43%), což plně odpovídá charakteru analyzovaného území, 146 kontejnerů je na sklo (30%) a zbylých 132 kontejnerů je na využitelný papír (27%).

Průměrná výtěžnost na jednu nádobu se pohybuje těsně pod jednou tunou u papíru a skla a nad půl tunou u plastů. Nicméně toto číslo je jen průměrem a je plně závislým nad frekvencí vývozu nádob, která je v obcích a městech parku poměrně odlišná a každá z obcí a měst ji má specificky nastavenou.

I přes skutečnost dobré kvality hustoty sítě sběrných nádob na vyříděné složky odpadů a odpadů obalů mají stále města a obce zájem o dovybavení svých sběrných sítí sběrnými nádobami na využitelné složky odpadů a odpadů obalů. V rámci 19

měst a obcí, které zpracovateli vyplnily a odevzdaly dotazníky průzkumu stavu OH ve městech a obcích ležících v území NP Šumava má celkem 11 měst a obcí zájem o doplnění své sítě sběrných nádob na vytríděné složky odpadů a obalů. Jedná se o:

- Obec Modrava (Plzeňský kraj)
- Město Kašperské Hory (Plzeňský kraj)
- Město Hartmanice (Plzeňský kraj)
- Obec Srní (Plzeňský kraj)
- Město Železná Ruda (Plzeňský kraj)
- Obec Borová Lada (Jihočeský kraj)
- Obec Horní Vltavice (Jihočeský kraj)
- Obec Kvilda (Jihočeský kraj)
- Město Horní Planá (Jihočeský kraj)
- Obec Želnavo (Jihočeský kraj)
- Obec Stožec (Jihočeský kraj)

Tabulka č.7: Vybavení nádobami na využitelné složky odpadů v obcích NP Šumava

Obce	Počet stávajících nádob			Počet obyv.	Obyv./ nádobu	Výtěžnost [t/nádobu]			Požadované doplnění		
	papír	sklo	plasty			papír	sklo	plasty	papír	sklo	plasty
Strážný	2	2	3	463	66,14	1,95	1,62	0,59	0	0	0
Kašperské Hory	4	11	13	1 598	57,07	4,65	2,73	0,96	3	0	0
Hartmanice	5	7	13	1 076	43,04	2,13	2,55	0,62	postupné doplňování		
Stachy	6	13	15	1 219	35,85	1,38	1,31	0,75	0	0	0
Horní Vltavice	3	4	7	402	28,71	4,38	1,08	0,42	2	0	2
Horní Planá	21	18	38	2 170	28,18	0,81	1,66	0,99	postupné doplňování		
Čachrov	6	6	8	517	25,85	0,87	1,25	0,37	0	0	0
Nová Pec	4	6	12	546	24,82	1,11	1,40	0,32	0	0	0
Želnavo	1	2	3	141	23,50	1,25	1,25	0,39	1	0	1
Lenora	14	6	15	775	22,14	1,84	1,58	0,62	0	0	0
Prášíly	2	2	3	155	22,14	0,96	0,94	0,62	0	0	0
Železná Ruda	36	38	37	2 310	20,81	2,47	2,26	1,20	3	3	3
Kvilda	4	4	4	183	15,25	1,51	1,42	0,72	2	2	2
Nicov		2	3	74	14,80		4,00	0,40	0	0	0
Borová Lada	7	9	8	273	11,38	1,02	0,60	0,39	5	0	5
Srní	8	5	12	275	11,00	1,58	2,40	0,72	4	7	0
Stožec	5	6	8	208	10,95	0,26	0,75	0,32	3	0	3
Nové Hutě	1	2	5	79	9,88	0,16	13,50	0,30	0	0	0
Modrava	3	3	3	55	6,11	2,05	2,62	0,78	1	1	1
Volary				4 015							
Horská Kvilda				78							
Rejštejn				235							
Celkem	132	146	210	16	34,52	2,11	2,20	0,85	24	13	17
	488								54		

Zdroj : ČSÚ - Počet obyvatel v obcích k 1.1.2009, Dotazníky měst a obcí NP Šumava

Převážný zájem o dovybavení systému sběrných nádob na separované odpady je z obcí a měst Plzeňského kraje (pět z devíti měst a obcí Plzeňského kraje). Obce a města Jihočeského kraje obdržely nádoby na doplnění systému ve velké míře v rámci krajského projektu podpory infrastruktury pro třídění odpadů v obcích a městech realizovaných AOS EKO-KOM a Jihočeským krajem. I přesto šest obcí a měst požaduje doplnění systému.

Celkem je potřeba doplnění o 54 sběrných nádob na využitelné složky odpadů, nejvíce je zájem o nádoby na papír (24 nádob, dále na plasty (17 nádob) a poté na sklo (13 nádob). Dvě města (Hartmanice a Horní Planá) požadují postupné doplňování systému bez uvedení požadavků na konkrétní počty či druhy nádob na využitelné složky odpadů.

Největší počet trvale žijících obyvatel na jednu nádobu mají obec Strážný a města Kašperské Hory a Hartmanice, zde je tedy potřeba doplnění sítě nádob naprosto relevantní. Naopak nejmenší počet obyvatel na nádobu mají obce Modrav, Nové Hutě a Stožec. I přes tuto skutečnost, je však nutné uvést, že významnou roli v tomto indikátoru hrají vzdálenosti od kontejnerů (tedy velmi rozlehlé osídlení obcí) a stejně tak, že kontejnery jsou využívány rovněž podnikatelskými subjekty (na základě zapojení do systému OH obce či města) a turisty či návštěvníky území obcí ležících v NP Šumava. Proto je tento indikátor jen indikátorem orientačním.

3.3.6 Sběr a svoz kovů

Kovy jsou nejčastěji, v rámci měst a obcí ležících v NP Šumava, sbírány prostřednictvím sběrných dvorů odpadů (tam kde tato zařízení jsou umístěna), dále prostřednictvím mobilních svozů odpadů pořádaných obcemi. Menší obce uvedly rovněž skutečnost, že o sběr kovů se starají neziskové organizace (sportovní oddíly či sbory dobrovolných hasičů), které v rámci obce (na základě vyhlášení obcí) zajistí sběr kovů po obci a následně je za úplatu předají oprávněné osobě, společnosti zabývající se nakládáním s těmito druhy odpadů.

3.3.7 Bilance – produkce využitelných složek komunálních odpadů

V rámci celkových čísel a bilancí, dle údajů evidence odpadů obcí a měst ležících na území Národního parku Šumava za rok 2008, obce a města evidovala bez mála 894 tun vytříděných odpadů a obalů papíru, skla, plastů a nápojového kartonu (bez kovů), které byly následně materiálově využity. Při počtu obyvatel 16 847 se jedná o průměrnou výtěžnost 46,23 kg/ osobu-obyvatele/ kalendářní rok, což v porovnání s průměrnými výtěžnostmi za Českou republiku (průměr 35,9 kg na osobu a rok) a za oba dva kraje (Plzeňský 42,19 kg na osobu a rok a Jihočeský rovněž 35,9 kg na osobu a rok stejně jako průměr ČR) je nadprůměrné číslo a vysoká výtěžnost patří mezi lepší v rámci celé České republiky.

Základní přehled udává následující tabulka č.8:

Pořadí	Obec	Počet obyvatel k 1.1.2009	Množství separovaného-ho odpadu bez kovů [t]	Průměr separovaného-ho odpadu na obyvatele [kg]	Podíl separovaného-ho odpadu [%]
1	Nové Hutě	79	28,68	363,09	53,63
2	Železná Ruda	2 310	219,28	94,93	37,75
3	Srní	275	33,36	121,32	28,57
4	Modrava	55	16,41	298,40	26,88
5	Horská Kvilda	78	5,58	71,54	26,66
6	Želnavá	141	4,90	34,75	23,49
7	Nicov	74	9,20	124,32	23,00
8	Lenora	775	44,60	57,55	18,73
9	Borová Lada	273	15,62	57,21	15,71
10	Horní Vltavice	402	20,38	50,68	14,54
11	Stožec	208	8,37	40,26	13,65
12	Horní Planá	2 170	84,59	38,98	11,99
13	Kašperské Hory	1 598	61,17	38,28	11,05
14	Hartmanice	1 076	36,54	33,96	10,31
15	Prášíly	155	5,60	36,13	9,42
16	Kvilda	183	14,60	79,77	8,03
17	Stachy	1 219	36,61	30,03	7,45
18	Čachrov	517	15,67	30,30	7,35
19	Volary	4 015	88,15	21,96	7,14
20	Strážný	463	8,91	19,24	6,67
21	Nová Pec	546	16,65	30,49	6,05
22	Rejštejn	235	4,04	17,17	3,51
Celkem		16 847	778,90	46,23	13,55

Zdroj: : ČSÚ - Počet obyvatel v obcích k 1.1.2009, Evidence odpadů z ročních hlášení jednotlivých obcí a měst za rok 2008

Z výše uvedené tabulky je velmi podstatný podíl separovaného odpadu na celkovém podílu produkce všech komunálních odpadů produkovaných obcemi a jejich obyvateli. Zde je jednoznačně nejlepší obec Nové Hutě, která má největší výtěžnost využitelných druhů odpadů a obalů na jednoho obyvatele, ale tato výtěžnost zároveň dělá 53,6% celkové produkce odpadů obce. Tato obec tedy jako jediná (a jistě jako jedna z mála obcí a měst v ČR) plní nepřiměřeně nastavený cíl Plánu odpadového hospodářství České republiky, který hovoří o 50% využití komunálních odpadů. velmi dobré výsledky dle oficiálně vykázané evidence odpadů má rovněž město Železná Ruda, nad průměrem České republiky, který je cca 20% jsou dále ještě obec Srní, Modrava, Horská Kvilda, Želnavá a Nicov.

Naopak silně pod průměrem České republiky v poměru využitelných složek odpadů k celkové produkci komunálních odpadů je celkem osm obcí, které mají menší, než 10% podíl.

I přes to, se nedá říci plnohodnotně, že obce a města v NP Šumava mají plošně kvalitní systém odděleného sběru využitelných složek komunálních odpadů a obalů,

tedy papíru, skla, plastů a nápojového kartónu. Mezi jednotlivými obcemi a městy z hlediska jejich celkové výtěžnosti jak v Jihočeské, tak v Plzeňském kraji jsou poměrně velké rozdíly. Následující tabulka číslo 9. ukazuje pořadí obcí a měst dle výtěžnosti, tedy jejich celkové produkce a produkce přepočtené na jednotlivé obyvatele:

Tabulka č.9

Kraj	Obec, město	Celková výtěžnost 2008 v t bez kovů	Průměr na obyvatele v kg	Postavení v rámci ČR a kraje
JK	Obec Nové Hutě	28,68	363,09	Nadprůměr ČR i kraje
PK	Obec Modrava	16,41	298,40	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Obec Nicov	9,20	124,32	Nadprůměr ČR i kraje
PK	Obec Srní	33,36	121,32	Nadprůměr ČR i kraje
PK	Město Železná Ruda	219,28	94,93	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Obec Kvilda	14,60	79,77	Nadprůměr ČR i kraje
PK	Obec Horská Kvilda	5,58	71,54	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Obec Lenora	44,60	57,55	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Obec Borová Lada	15,62	57,21	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Obec Horní Vltavice	20,38	50,68	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Obec Stožec	8,37	40,26	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Město Horní Planá	85,59	38,98	Nadprůměr ČR i kraje
PK	Město Kašperské Hory	61,17	38,28	Nadprůměr ČR
PK	Obec Prášíly	5,60	36,13	Nadprůměr ČR i kraje
JK	Obec Želnavá	4,90	34,75	Podprůměr ČR i kraje
PK	Město Hartmanice	36,54	33,96	Podprůměr ČR i kraje
JK	Obec Nová Pec	16,65	30,49	Podprůměr ČR i kraje
PK	Městys Čachrov	15,67	30,30	Podprůměr ČR i kraje
JK	Obec Stachy	36,61	30,03	Podprůměr ČR i kraje
JK	Město Volary	88,15	21,96	Podprůměr ČR i kraje
JK	Obec Strážný	8,91	19,24	Podprůměr ČR i kraje
PK	Město Rejštejn	4,04	17,1	Podprůměr ČR i kraje
CELKEM – SOUČET, PRŮMĚR		853,959	50,3	

Zdroj: Evidence odpadů z ročních hlášení jednotlivých obcí a měst za rok 2008

Z uvedené tabulky vyplývá, že více jak polovina, celkem 14 měst a obcí ležících v území NP Šumava má průměr vyříděných odpadů a obalů na jednoho obyvatele dle údajů evidence odpadu z roku 2008 vyšší než je průměr České republiky, z toho 13 má rovněž větší průměr, než je krajský průměr. Oba krajské průměry jsou nad celkovým průměrem české republiky v množství výtěžnosti papíru, skla, plastů a nápojových kartónů na jednoho obyvatele a kalendářní rok.

Neuvěřitelně vysoká výtěžnost prvních čtyř obcí, která je nad 100 kg vyříděných plastů, skla, papíru či nápojových kartónů na jednoho obyvatele (zejména obce Nová Huť a Modrava), která několikrát převyšuje celkové průměry ČR i krajů je způsobena zapojením podnikatelských subjektů do systémů jednotlivých obcí, množstvím turistů

a návštěvníků lokality NP Šumava a v malých obcích (viz. Modrava a Nová Hut') i zájmem obyvatel o separaci.

Z hlediska vybavenosti sběrnými nádobami na využitelné složky odpadů jsou obce a města ležící v NP Šumava vybaveny dostatečným způsobem, v porovnání s jinými územími krajů je vybavení sběrnými nádobami na počet obyvatel nadstandardní, důvodem je samozřejmě vyšší výskyt turistů v době letní a zimní turistické sezóny, stejně jako uzavřené smluvní vztahy s podnikatelskými subjekty zapojenými do systému obce (města), které mohou za úplatu využívat nastavený systém sběru využitelných složek odpadů a obalů (celkem 11 obcí a měst z 18, které zpracovateli zaslaly dotazník v rámci zjišťování informací o stavu OH v obcích a městech). Ekonomika odpadového hospodářství v jednotlivých systémech OH obcí ve vztahu k podnikatelským subjektům je jedno z témat, které by mělo být řešeno v další-návrhové části dokumentu.

3.3.8 Vybavení a potřeby systému sběru využitelných složek komunálních odpadů

Typy a velikosti nádob jsou určeny oprávněnými osobami (a potřebami jednotlivých obcí a měst), tedy svozovými společnostmi, které zajišťují sběr, svoz a následné využití těchto druhů odpadů a obalů. Nádoby s horním výsypem (tedy s výsypem kontejneru nahoře) jsou v těch obcích a městech, kde sváží společnosti ZKS,a.s., A.S.A.s.r.o. a Radim Kučera – Vimperk, vyjma kontejnerů na sklo, které mají obce či města se spodním výsypem. V ostatních obcích a městech jsou kontejnery se spodním výsypem (s výsypem ve spodu kontejneru), tedy především v městech a obcích, kde zajišťuje sběr a svoz odpadů společnost Rumpold-P Plzeň,.s.r.o., provozovna Sušice.

3.3.9 Informace a postoj společnosti EKO-KOM,a.s.

Jak je uvedeno, všechny obce a města ležící v území NP Šumava jsou v systému zpětného odběru odpadů a obalů organizovaném na základě autorizace jedinou autorizovanou obalovou společností EKO-KOM,a.s.

Z vyjádření generálního ředitele společnosti je společnost připravena v rámci případných navržených opatření v oblasti sběru, svozu, využití či propagace a osvěty pomoci obcím a městům ležících v území NP Šumava, a to zejména smysluplným doplněním chybějící infrastruktury pro sběr využitelných složek odpadů, stejně jako vhodnými prostředky a opatřeními, týkajícími se environmentální osvětou a výchovou.

Dle jednání se společností EKO-KOM se připravuje v rámci pilotního projektu společnosti EKO-KOM a kraje v Plzeňském kraji pro rok 2010 podpora obcí ve formě doplnění sběrné sítě nádob na využitelné složky odpadů dle potřeby území v návaznosti na jednotlivé požadavky obcí a měst parku ležících v části Plzeňského kraje.

Společnost EKO-KOM má rovněž zájem podílet se možném projektu značení a vybavení vybraných jednotlivých turistických tras (charakteru značených stezek) na území parku. Cílem projektu by bylo vybudovat místa pro umístění nezbytných nádob (papír, plast, směsný odpad) včetně jednoduchého zázemí vždy ve výchozích bodech a v rámci jednotlivých tras udělat značení prostřednictvím jednoduchých informačních cedulek informujících o vzdálenosti nejbližších nádob na odpady či obaly pro turisty.

Z pohledu budoucího rozvoje infrastruktury a celého systému odpadového hospodářství je kladný postoj ke spolupráci společnosti či spíše systému EKO-KOM velmi důležitý.

3.3.10 Nakládání s nebezpečnými odpady

Produkce nebezpečných odpadů na území obcí Národního parku Šumava je velmi malá. Celkem se v obcích a městech na území NP Šumava za rok 2008 vyprodukovalo 15,96 tun nebezpečných odpadů, což je pouhých 0,27% celkové produkce komunálních odpadů na území obcí a měst NP Šumava. Uvedená statistika je výrazně pod průměrem produkce jak obou krajů, tak i České republiky (více jak 2%). Je to dáno charakterem území, tedy především nízkou hustotou obyvatelstva, malým počtem obyvatel a prakticky žádnou průmyslovou výrobou.

Všechny obce, které zaslaly vyplněný dotazník zajišťují odstraňování nebezpečných odpadů prostřednictvím ambulantních svozů těchto odpadů dvakrát ročně jak ukládá zákon o odpadech nebo prostřednictvím sběrných dvorů odpadů (pět měst a obcí, které provozují sběrný dvůr na svém území), Pouze obce Prášíly, Nicov a Nové Hutě vykazují odstraňování nebezpečných odpadů pouze jedenkrát za kalendářní rok.

3.3.11 Nakládání s elektroodpady

Elektroodpady - vyřazená elektrická a elektronická zařízení

V rámci dotazníkového šetření (získány celkem 18 vyplněných dotazníků z 22 měst a obcí) se zpracovatel na obce obrátil, aby zjistil do jaké míry v obcích funguje sběr, svoz a následné využívání vyřazených elektrických a elektronických zařízení (VEEZ) z domácností v rámci systému zpětného odběru těchto zařízení, která nejsou v úrovni sběru a svozu obcí deklarována jako odpady.

Uzavřené smlouvy s provozovateli kolektivních systémů zpětného odběru (ZO) VEEZ

Provozovatelé kolektivních systémů VEEZ zajišťují jménem povinných osob (tedy výrobců, dovozců či osob uvádějících na trh uvedená zařízení) na území České republiky systém zpětného odběru těchto zařízení, tedy systém sběru, svozu, materiálového využití včetně ostatních záležitostí (např. osvěty či výchovy), a to všech zařízení, včetně zařízení vyrobených před účinností příslušné novely zákona o

odpadech, která určuje povinným osobám zajištění systémů zpětného odběru zařízení.

Na území České republiky je evidováno (na základě souhlasu MŽP ČR celkem šest provozovatelů systému ZO VEEZ. Tyto provozovatelé uzavírají smlouvy s obcemi a městy v ČR a využívají jejich zařízení (systém) pro nakládání s odpady k tomu, aby zajistily povinnosti stanovené jim ze zákona. Na základě sběrných dvorů odpadů, samostatných míst pro zařízení určených a zajišťovaných obcemi či prostřednictvím speciálních mobilních (ambulantních svozů) bezplatně zajišťují sběr a především svoz a následné materiálové využití VEEZ. Obcím a městům dle předem stanovených pravidel většina společností uvolňuje odměny podle počtu či váhy na území obce (v systému obce) nasbíraných VEEZ.

Celkem jedenáct (z 20 hodnocených) měst a obcí NP Šumava má uzavřen alespoň jeden smluvní vztah s provozovatelem kolektivního systému ZO VEEZ. Přehled jednotlivých provozovatelů kolektivních systémů a uzavřených smluv s obcemi:

- společnost ASEKOL s.r.o. - smlouva s obcemi Borová Lada, Strážný, Nová Pec a městy Železná Ruda a Horní Planá
- společnost ELETROWIN a.s. – smlouva s obcemi Strážný, Stožec a městy Železná Ruda, Kašperské Hory, Volary a Horní Planá
- společnost EKOLAMP s.r.o. – smlouva uzavřena s obcí Strážný a městy Železná Ruda a Volary
- společnost RETELA,s.r.o. - smlouva uzavřena s městy Kašperské Hory, Hartmanice a Horní Planá
- společnost REMA systém,a.s. – smlouva uzavřena s obcí Kvilda a městem Hartmanice

Tabulka č.10: Přehled uzavřených smluv s provozovateli kolektivních systémů ZO VEEZ

	ASEKOL	ELEKTROWIN	EKOLAMP	RETELA	REMA
Borová Lada					
Horní Planá					
Horní Vltavice					
Kvilda					
Lenora					
Nicov					
Nová Pec					
Nové Hutě					
Stachy					
Stožec					
Strážný					
Volary					
Želnavá					

Čachrov					
Hartmanice					
Horská Kvilda					
Kašperské Hory					
Modrava					
Prášíly					
Rejštejn					
Srní					
Železná Ruda					

Zdroj: Dotazníky měst a obcí NP Šumava

Na území obcí národního parku je celkem 15 míst zpětného odběru VEEZ, nejvíce je jich ve městě Železná Ruda (sběrný dvůr odpadů a čtyři místa v rámci obchodů s elektronikou). S ohledem na skutečnost, že město Volary nezaslalo dotazník v rámci dotazníkového šetření zpracovatele a s ohledem na jeho velikost a předpoklad výskytu obchodů s elektronikou na území města, je míst zpětného odběru VEEZ na území NP Šumava reálně více.

Přehled míst zpětného odběru:

- Sběrné dvory odpadů – celkem pět míst (Horní Planá, Strážný, Volary, Kašperské Hory, Železná Ruda).
- Samostatné místo ZO VEEZ obce – celkem pět míst (Borová Lada, Horní Planá, Stožec, Želnavá a Hartmanice).
- Místo zpětného odběru v rámci obchodů s elektronikou – mimo systém obce – celkem pět míst, jedno místo v obci Kvilda a čtyři místa ve městě Železná Ruda.

Celkem pět obcí řeší zpětný odběr VEEZ prostřednictvím pravidelně (dvakrát ročně) pořádaných ambulantních svozů odpadů, jedná se o obce Nová Pec, Stachy, Stožec, Modrava a město Hartmanice.

Sedm obcí (z celkových dvaceti) zpětný odběr vyřazených elektrických a elektronických zařízení z domácností buď vůbec neřeší, nebo do dotazníku v rámci šetření tuto oblast vůbec neuvedly.

I přes tuto skutečnost se dá říci, že je oblast zpětného odběru VEEZ na území obcí a měst Národního parku Šumava dostatečně pokryta a zajištěna.

V rámci doporučení pro návrhovou část dokumentu je navrhováno řešit zpětný odběr VEEZ užší spoluprací z jednotlivými kolektivními systémy, jejich oslovením a následným využitím jejich nabízených programů či prostředků pro zlepšení celého systému ZO VEEZ.

Tabulka č.11: celkového přehledu informací o VEEZ obcí a měst NP Šumava

Obce	Smlouva s provozovatelem kolektivního systému zpětného odběru VEEZ	Místo zpětného odběru VEEZ			
		sběrný dvůr	samostatné místo	v rámci obchodu s elektronikou (soukromý prodejce)	zajištěno ambulantními svozy
Borová Lada	ANO	NE	ANO	NE	NE
Horní Planá	ANO	ANO	ANO	NE	NE
Horní Vltavice	NE	NE	NE	NE	NE
Kvilda	ANO	NE	NE	ANO	NE
Lenora	NE	NE	NE	NE	NE
Nicov	NE	NE	NE	NE	NE
Nová Pec	ANO	NE	NE	NE	ANO
Nové Hutě	NE	NE	NE	NE	NE
Stachy	ANO	NE	NE	NE	ANO
Stožec	ANO	NE	ANO	NE	ANO
Strážný	ANO	ANO	NE	NE	NE
Volary	ANO	ANO			
Želnavá	NE	NE	ANO	NE	NE
Čachrov	NE	NE	NE	NE	NE
Hartmanice	ANO	NE	ANO	NE	ANO
Horská Kvilda					
Kašperské Hory	ANO	ANO	NE	NE	NE
Modrava	NE	NE	NE	NE	ANO
Prášíly	NE	NE	NE	NE	NE
Rejštejn					
Srní	NE	NE	NE	NE	NE
Železná Ruda	ANO	ANO	NE	ANO 4 x	NE

Zdroj: Dotazníky měst a obcí NP Šumava

3.3.12 Biologicky rozložitelné komunální odpady

Nakládání s biologicky rozložitelnými odpady na území obcí a měst Národního parku Šumava dle především dotazníkového šetření není z pohledu měst a obcí systémově (tedy v rámci systému nakládání s odpady v obcích a městech) řešeno. Stejně tak tomu odpovídá i vykazovaná produkce biologicky rozložitelných odpadů, která v drtivé většině není vykazována vůbec či v naprosto minimálních hodnotách.

Z celkem 18 obcí a měst, které vyplnily v této oblasti dotazníky v rámci dotazníkového šetření celkem šestnáct obcí a měst uvedlo, že oblast nakládání s BRO není v obci řešena (minimálně systémově řešena v rámci systému obce pro nakládání s odpady).

Žádná z obcí a měst národního parku vyjma města Hartmanice nemá oddělený sběr biologicky rozložitelných odpadů (BRO) v rámci samostatných nádob pro veřejnost.

Jediné zařízení pro ukládání BRO typu kompostárny uvedla obec Želnavá, s největší pravděpodobností to však není zařízení pro nakládání s odpady se souhlasem příslušného krajského úřadu (či komunitní kompostárna povolená příslušnou obcí s rozšířenou působností). Tato obec jako jediná vede evidenci biologicky rozložitelných komunálních odpadů z domácností, tedy přímo od obyvatel. U ostatních obcí, pokud uváděly nějaký způsob řešení nakládání s BRO, tak se jedná o vlastní produkci těchto odpadů obcí, tedy především o produkci odpadů z údržby veřejných prostranství rostlinného původu, tedy především trávy, listí či větvi.

V rámci dotazníkového šetření obce a města, která mají sběrný dvůr odpadů neuvedla skutečnost, že tyto odpady jsou od obyvatel sbírány právě prostřednictvím sběrných dvorů odpadů.

Samostatné místo (mimo rámec zákona o odpadech) pro ukládání BRO je vyčleněno v celkem třech obcích (Lenora, Želnavá a Prášíly). Na určené místo v obci ukládají BRO i dalších sedm obcí, ať už je to na určené či vymezené místo nebo obcí zřízený kompost. Dvě obce uvedly skutečnost, že odpady BRO z vlastní produkce dávají k využitím místním zemědělským subjektům. Město Kašperské Hory dřeviny z údržby veřejných prostranství štěpkuje a předává ke spálení do svého systému centrálního zásobování teplem postaveného právě na pálení biomasy a využívání tepla z tohoto zdroje.

Lze konstatovat, že systém nakládání s BRO je řešen systémově velmi sporadicky a zároveň lze konstatovat, že v drtivé většině případů je nakládání s BRO ze strany měst a obcí realizováno „v souladu s přírodou“, tedy v souladu s dlouholetými historickými principy nakládání s těmito odpady.

Stejně tak je nutné připomenout, že se nejedná o kuchyňské odpady, jedná se o odpady čistě rostlinného původu, tedy odpady z produkce obcí, tedy v drtivé většině produkce odpadů z údržby veřejné zeleně měst a obcí ležících v Národním parku Šumava.

Tabulka č.12. Přehled způsobů a míst nakládání s BRO v území obcí NP Šumava

	Sběr biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) z domácností				Evidence BRKO z domácností	Nakládání BRKO z produkce obce
	samostatné nádoby	samostatné místo	sběrný dvůr	není řešeno		
Borová Lada	NE	NE	NE	ANO	NE	místní zemědělec -
Horní Planá	NE	NE	NE	ANO	NE	
Horní Vltavice	NE	NE	NE	ANO	NE	
Kvilda	NE	NE	NE	ANO	NE	místní zemědělec
Lenora	NE	ANO	NE	ANO	NE	určené místo - závázka
Nicov	NE	NE	NE	ANO	NE	
Nová Pec	NE	NE	NE	ANO	NE	kompost
Nové Hutě	NE	NE	NE	ANO	NE	
Stachy	NE	NE	NE	ANO	NE	
Stožec	NE	NE	NE	ANO	NE	pálení, štěpkování,

Strážný	NE	NE	NE	ANO		
Volary						
Želnava	NE	ANO	NE	Řešeno	ANO	kompostárna
Čachrov	NE	NE	NE	ANO	NE	kompost pro školní
Hartmanice	ANO	NE	NE	ANO	NE	plánuje se kompostárna
Horská Kvilda						
Kašperské Hory	NE	NE	NE	ANO	NE	štěpkování pro centrální
Modrava	NE	NE	NE	ANO	NE	není řešeno
Prášíly	NE	ANO	NE	Řešeno	NE	na určené místo v obci
Rejštejn						
Srní	NE	NE	NE	ANO	NE	na určené místo v obci
Železná Ruda						

Zdroj: Dotazníky měst a obcí NP Šumava

3.4 Zařízení pro nakládání s odpady v území obcí NP Šumava

Na území obcí a měst Národního parku Šumava se nachází dle údajů dotazníkového šetření samotných obcí týkajícího se zjištění údajů o systémech OH v obcích a městech relativně malý počet zařízení pro využívání a odstraňování odpadů, tedy konkrétně legálních zařízení pro nakládání s odpady, které mají příslušná povolení v souladu s právními předpisy, především zákonem o odpadech.

Jedná se o zařízení, které jsou na území obcí bez ohledu na skutečnost, či jsou v majetku obcí či měst.

3.4.1 Sběrné dvory odpadů

Sběrné dvory odpadů, jako legální zařízení pro nakládání s odpady jsou ve městech Železná Ruda, Kašperské Hory, Volary a Horní Planá, tedy ve čtyřech největších sídlech ležících na území Národního parku Šumava. Sběrný dvůr odpadů je rovněž provozován v městysu Strážný. Celkem je na území obcí NP Šumava pět legálních sběrných dvorů odpadů. Přehled sběrných dvorů odpadů v mapě je uveden v příloze dokumentu – KARTOGRAM č.5.

3.4.2 Řízené skládky odpadů

Řízená skládka směsných komunálních odpadů se na území obcí NP Šumava nenachází. Jediná řízená skládka odpadů, kam je možno ukládat pouze stavební suť a zeminu je na území města Hartmanice. Řízená skládka pro ostatní odpady byla na území obce Horní Vltavice, ta je ale již v současné době uzavřena.

3.4.3 Dočasná místa pro ukládání odpadů

Dočasná místa pro ukládání odpadů, která nejsou zařízeními pro nakládání s odpady, ale slouží pro dočasné ukládání odpadů v rámci především zajištění a organizace mobilních svozů odpadů jsou v obcích Horní Vltavice, měste Hartmanice a obci Srní.

Jiná zařízení pro nakládání s odpady se na území obcí Národního parku Šumava nenacházejí. Jedná se např. o zařízení pro nakládání s biologickými odpady, či ostatními odpady.

4 EKONOMIKA NAKLÁDÁNÍ S ODPADY V OBCÍCH

Dotazníkové šetření zasláné všem městům a obcím ležícím na území Národního parku Šumava řešilo i ekonomiku měst a obcí včetně „legislativního“ zajištění systému odpadového hospodářství v obcích a městech.

4.1 Vyhlášky o odpadech měst a obcí ležících v NP Šumava

Všechny obce a města, která zaslala vyplněný dotazník mají vlastní schválené vyhlášky v samostatné působnosti obce o systému nakládání s odpady na území obce v souladu se zákonem o obcích. Kvalita obsahu vyhlášek nebyla zpracovatelem zjišťována, vyhlášky by však měly být s ohledem na prováděný dozor a dohled ministerstva vnitra v souladu se zákonem o obcích a o odpadech. Stanovují způsob nakládání s odpady pro obyvatele a stejně tak pro ostatní právnické osoby na území obce či města.

Z celkového počtu 19 zasláných a vyplněných dotazníků má šestnáct obcí a měst platnou vyhlášku o místním poplatku za systém nakládání s odpady na území obce, která je závazná pro obyvatele obce a stejně tak pro majitele nemovitostí určených pro rekreaci na území obce či města. Výše poplatku se pohybuje v zákonné hranici do 500,-Kč/obyvatel obce či majitel nemovitosti určené k rekreaci/kalendářní.

Průměrná výše místního poplatku na území obcí Národního parku Šumava pro obyvatele obcí je 432 Kč na jednoho trvale hlášeného občana, průměrná výše poplatku pro majitele nemovitosti určen k rekreaci je 449,-Kč za jednu nemovitost. Celková průměrná výše poplatku je tedy 440,-Kč.

Nejmenší výši poplatku pro občana, 300,-Kč má obec Kvilda, naopak šest obcí a měst (Hartmanice, Kašperské Hory, Prášíly, Srní, Stachy, Stožec) má nejvyšší možnou výši poplatku dle zákona o odpadech, tedy 500,-Kč/obyvatel/rok.

Nejmenší výši poplatku pro majitele nemovitosti určené k rekreaci má obec Borová Lada, 316 Kč/nemovitost, naopak deset obcí a měst (Hartmanice, Horní Planá, Kašperské Hory, Horní Vltavice, Lenora, Prášíly, Srní, Stachy, Stožec a Želnavá) má nejvyšší možnou výši poplatku dle zákona o odpadech, tedy 500,-Kč/nemovitost určená k rekreaci.

Celkem pět obcí má poplatek pro majitele nemovitostí určený k rekreaci vyšší než poplatek pro občany, jedenáct obcí a měst mají poplatky pro obyvatele a majitele nemovitostí určených k rekreaci stejný (z toho, ale pět obcí a měst má maximální výši poplatku jak pro obyvatele tak majitele nemovitostí určených k rekreaci) žádná z obcí či měst nemá poplatek pro obyvatele větší než poplatek pro majitele nemovitostí určených k rekreaci.

Celkem pět obcí a měst má ve vyhlášce institut možnosti slev poplatků pro vybrané poplatníky.

Lze předpokládat že stejně jako jiné obce v rámci celé ČR, které mají zavedený způsob úhrady formou místního poplatku se obce a města ležící v NP Šumava potýkají se stavem, kdy majitelé nemovitostí určených k rekreaci v uvedené nemovitosti po celý rok (či z velké části roku) bydlí, produkují celoročně odpady (více osob), ale platí pouze jednu sazbu místního poplatku za nemovitost. Stejně tak lze očekávat případy, že majitelé nemovitostí nemají hlášený v obcích a městech trvalý pobyt a přesto nemovitosti po celý rok obývají, může se jednat např. o nemovitosti vedené jako nevyužívané či neobydlené.

V rámci úspěšnosti výběru poplatku jsou obce relativně úspěšné, v průměru je výše výběru poplatků 97%.

S ohledem na vysokou atraktivitu území národního parku z hlediska cestovního ruchu a z hlediska počtu výskytu nemovitostí určených pro rekreaci či nemovitostí neobydlených či nevyužívaných se jedná o nemalý úbytek finančního příjmu do oblasti nakládání s odpady rozpočtů měst a obcí, od obyvatel nehlášených v obci, kteří se ale v obci vyskytují a produkují v ní odpady.

4.2 Příjmy a výdaje obcí a měst ležících v NP Šumava

Celková výše výdajů 18 měst a obcí ležících na území Národního parku Šumava na oblast odpadového hospodářství je 13.069.400,-Kč, což je v přepočtu v průměru na jednu obec 726,1 tisíce Kč. Průměrné náklady na zajištění odpadového hospodářství v obcích a městech ležících na území NP Šumava na jednoho obyvatele u sledovaných obcí jsou tak 1.044,-Kč! Tyto náklady jsou vysoko nad deklarovaným průměrem České republiky (cca 740,-Kč na jednoho obyvatele). I při úvaze, že jedna pětina všech odpadů vykazovaných obcemi a městy na území NP Šumava je produkována turisty by tato výše byla 835 Kč na jednoho obyvatele.

Celkové náklady na nakládání s jednou tunou komunálních odpadů dle celkové produkce komunálních odpadů (v 18 uvedených obcích a městech) jsou ve výši 3.082,-Kč. Jedná se o celkové náklady za tunu všech komunálních odpadů, tedy za jejich sběr, nakládku, dopravu, odstranění či využití, včetně ostatních nákladů jako je např. osvětlu, výchovu nebo propagaci správných způsobů nakládání s odpady.

Celková výše příjmů 18 měst a obcí ležících na území Národního parku Šumava na oblast odpadového hospodářství je 8.122.500,-Kč, což je v přepočtu v průměru na jednu obec 451,25 tisíce Kč. Průměrná výše příjmů na jednoho obyvatele sledované obce je 649,-Kč. Dle odhadu zpracovatele je i tato výše příjmů větší, než jsou příjmy v jiných městech a obcích obou krajů. Pokud je průměrná výše poplatku od občanů 440,50 Kč na jednoho obyvatele (v celkovém součtu se jedná o 5.514.620,-Kč, to je 67,9% celkových příjmů z poplatků), pak je výše ostatních příjmů v oblasti

odpadového hospodářství 208,50 Kč na jednoho obyvatele a 2.607.880,-Kč za všechny sledované obce (32,1% celkových ostatních příjmů).

Výše rozdílu mezi výdaji a příjmy odpadového hospodářství přepočtené na jednoho obyvatele je v průměru 505,-Kč, tedy tuto výši v průměru doplácí každá obec či město na území parku za oblast nakládání s odpady na jednoho obyvatele.

Z největší části se jedná o příjmy z poplatků od obyvatel či majitelů nemovitostí určených k rekreaci nebo a dále pak příjmy (odměny) ze zapojení do systému EKO-KOM, příjmy od podnikatelských subjektů zapojených do systému obce či odměny (bonusy) za systém zpětného odběru vyřazených elektrických a elektronických zařízení.

Celkový propad výše příjmů oproti výdajům v 18 sledovaných městech a obcích je 4.946.900,-Kč, což je v průměru 274.828,-Kč na jednu obec. Podstatné ale je, že výše příjmů obcí v oblasti odpadového hospodářství dosahuje 62,1% výdajů měst a obcí ležících v území Národního parku Šumava. V průměru tak města a obce musí dotovat vlastní odpadové hospodářství z plných 38%.

Uvedené číslo by se zvýšilo v průměru o dvě až tři procenta v případě, že by všechny obce zavedly maximální výši místního poplatku (tedy 500,-Kč), a to jak pro obyvatele, tak i pro majitele nemovitostí určených k rekreaci.

Tabulka č.13: Přehled způsobu poplatků, nákladů a příjmů OH obcí ležících v NP Šumava

	způsob platby za svoz komunálního odpadu od obyvatel		náklady na nakládání s odpady		celkový počet smluv s místními
	známka	místní poplatek	příjmy	výdaje	
Borová Lada	NE	ANO	316,0	395,0	45
Horní Planá	NE	ANO	1500,0	2530,0	60
Horní Vltavice	NE	ANO			24
Kvilda	NE	ANO	196,0	439,9	16
Lenora	NE	ANO	563,0	714,0	24
Nicov	ANO	NE	60,0		
Nová Pec	NE	ANO	228,0	550,0	
Nové Hutě	ANO	NE	83,5	136,8	
Stachy	NE	ANO	850,0	1307,0	40
Stožec	NE	ANO	213,0	285,0	25
Strážný	PO	ANO	184,0	371,0	0
Volary					
Želnavá	NE	ANO	56,3	57,1	
Čachrov	NE	ANO	370,0	672,0	7
Hartmanice	NE	ANO	926,0	1222,0	45
Horská Kvilda					
Kašperské Hory	NE	ANO	826,9	1883,3	NE
Modrava	ANO	NE	17,6	7,0	1
Prášíly	NE	ANO	172,7	208,3	15
Rejštejn					
Srní	NE	ANO	332,0	387,0	
Železná Ruda	NE	ANO	1227,5	1904,0	13

Zdroj: Dotazníky měst a obcí NP Šumava

5 POSTOJE SAMOSPRÁV KRAJŮ

V rámci zadání celé analýzy zpracovatel formou dopisu oslovil zástupce obou krajů, Plzeňského a Jihočeského. Přímo osloveni byli příslušní radní pro oblast životního prostředí obou krajů a dopis byl poslán rovněž na vědomí vedoucím odboru životního prostředí a vedoucím oddělení odpadového hospodářství.

Základním cílem bylo zjistit postoje obou krajů (jejich zástupců samospráv i úřadů) k území parku, respektive obcím ležícím v národním parku a to z pohledu odpadového hospodářství, včetně možné přímé i nepřímé podpory tohoto území (obcí) v oblasti nakládání s odpady. Konkrétně byly oba kraje dotazovány na stanoviska v této struktuře, dle těchto tří základních oblastí:

5.1 Hledisko legislativní

Například:

Možnosti změny legislativy v oblasti odpadového hospodářství, např. umožňující konkrétní změny legislativy ve prospěch obcí parku a jejich odpadového hospodářství.

Změny či aktualizace Plánu odpadového hospodářství kraje ve vztahu k území NP Šumava, včetně vyhlášky kraje v samostatné působnosti týkající se POH kraje.

5.2 Hledisko ekonomické včetně hlediska dotační podpory

Například:

Stanovisko, zda je potřebné či účelné, především ze strany státu finančně podporovat (zvýhodňovat) obce parku v oblasti odpadového hospodářství s ohledem na specifikum území a problémy s tím vzniklé oproti v porovnání s jinými obcemi a městy, uveďte prosím formu či způsob finanční podpory.

Stanovisko, zda mají být obce a města parku v rámci žádostí o finanční dotační podporu státu či v rámci programů Evropské unie zvýhodňováni v rámci hodnocení projektů s ohledem na specifičnost území parku, tedy stanovisko, zda v rámci oficiálního hodnocení žádostí má být přihlíženo k tomuto kritériu a toto kritérium by mělo být zvýhodněno. Jedná se o především dotační tituly související s podporou odpadového hospodářství.

Informaci o tom, zda Váš kraj v rámci vlastních dotačních titulů a výběr podpořených projektů ke kritériu skutečnosti, že obec či město se nachází v území parku přihlíží.

Možná jiná ekonomická hlediska.

5.3 Obecné hledisko na podporu obcí a měst ležících v parku z pohledu odpadového hospodářství

Prosíme, abyste nám uvedli Vaši konkrétní představu podpory a pomoci obcím a městům v území NP Šumava v oblasti odpadového hospodářství.

Jiné důležité aspekty (či podpora) samosprávy kraje v oblasti odpadového hospodářství v území obcí ležících v NP Šumava

Prosíme o uvedení konkrétních možností samosprávy kraje v pomoci a podpoře zlepšení stavu odpadového hospodářství obcí a měst ležících v parku, stejně jako celého odpadového hospodářství v Národním parku Šumava.

5.4 Souhrn stanoviska a postoje Jihočeského kraje

Jihočeský kraj v souvislosti s dosažením strategických cílů svého Plánu odpadového hospodářství Jihočeského kraje vyhlásil pět dotačních programů, jehož žadateli jsou (či mohou být) samosprávy měst a obcí:

- Program preventivních, systémových a výchovných opatření
- Program separace komunálních odpadů za účelem materiálového využití vyseparovaných složek
- Program rozvoje kompostování
- Program úpravy a využití kalů k zemědělským a nezemědělským účelům
- Program třídění, úpravy a využívání stavebních a demoličních odpadů.

V rámci naplnění prvních dvou programů kraje ve spolupráci s AOS EKO-KOM realizuje krajský projekt Intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalové složky na území Jihočeského kraje. Program podporuje dovybavení infrastruktury systému pro oddělený sběr odpadů a obalů v obcích a městech kraje prostřednictvím poskytnutí nádob na tyto odpady a obaly pro obce a města a rovněž tak komunikační a informační aktivity v rámci krajské komunikační kampaně. Každoročně je na projekt uvolňována v průměru částka 5,5 mil.Kč a kraj se podílí ze svého rozpočtu na projekt částkou 1,5 mil.Kč.

Zástupci kraje (radní pro oblast ŽP) se domnívají, že případné slabé stránky systému nakládání s odpady v obcích a městech kraje nevyřeší změna stávající platné legislativy, stejně ani změna Plánu odpadového hospodářství Jihočeského kraje.

Správnou cestou je zpracování jednotlivých projektů se zaměřením na nápravu jednotlivých odhalených nedostatků. Odkazuje na možnost využití prostředků z Operačního programu Životní prostředí, zejména prioritní oblasti 4.1.

Upozorňuje na skutečnost, že žádná z obcí a měst ležících v NP Šumava nevyužila program na zpracování projektové dokumentace zařízení a systémů pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, včetně následných žádostí do souvisejících operačních programů, na který bylo z rozpočtu kraje uvolněno 2,5 mil.Kč.

V návaznosti na tyto skutečnosti upozorňuje na to, že obce NP Šumava jsou v rámci stávajících, zejména dotačních programů kraje podporovány a mají možnost stále se do uvedených programů zapojit. Obce a města by měla mít snahu se účastnit každoročně vyhlášených programů kraje, stejně jako programů Evropské unie a SFŽP (OPŽP).

5.5 Souhrn stanoviska a postoje Plzeňského kraje

Příslušný člen Rady Plzeňského kraje pro oblast životního prostředí připouští skutečnost, že odpadové hospodářství obcí a měst ležících v území NP Šumava v Plzeňském kraji má své zvláštnosti, které je odlišují od většiny území Plzeňského kraje. Jedná se zejména o rozptýlenost obcí a jejich částí a v návaznosti na to svozové vzdálenosti a dostupnost sídel. Stejně tak upozorňuje na relativně velkou produkci odpadů s ohledem na počet stálých obyvatel atraktivních rekreačních sídel, když se na této produkci podílejí majitelé rekreačních domů a bytů.

Dle jeho mínění to pro obce znamená vyšší výdaje na systém třídění využitelných složek komunálních odpadů, které výrazně rostou v období sníženého zájmu o tyto komodity.

Samotné zpracování analýzy vidí jako velice potřebné. Na jejím základě se budou moci zpracovávat návrhy na zefektivnění a propojení systému odpadového hospodářství obcí na území NP Šumava.

Rozvoj OH obcí a měst Plzeňský kraj podporuje v rámci svých dotačních titulů. Podpora je zaměřena na celý Plzeňský kraj a nejsou zde odlišeny jednotlivé části kraje, jako je např. území Národního parku Šumava. Plzeňský kraj má zpracované tři strategické dokumenty v oblasti odpadového hospodářství, POH Plzeňského kraje nemá zpracovanou samostatnou část pro oblast Národního parku Šumava a ani jej není nutné z tohoto pohledu novelizovat.

Stávající legislativa umožňuje i v méně osídlených oblastech zavést fungující systém hospodaření s komunálními odpady, který by měl vycházet z budování sběrných dvorů odpadů v místech s větší koncentrací obyvatelstva a napojení toku odpadů z okolních obcí do těchto sběrných dvorů. Připouští, že maximální sazba výše místního poplatku za systém nakládání s odpady na území obce je naprosto nedostačující.

Navrhuje však změnu zákona o odpadech, a to tak, že by se za původce odpadu mimo intravilán obce považovala Správa Národního parku Šumava a převzala tak odpovědnost za odpady vzniklé např. na parkovištích a cílech turistických tras.

Z hlediska ekonomického a dotační politiky státu a kraje by bylo potřeba se na území NP Šumava více zaměřit. S ohledem na specifickou odpadového hospodářství obcí ležících v NP Šumava je nutno zohlednit i dotační tituly a priority při hodnocení žádostí v OPŽP či jiných podpůrných prostředků.

Kraj může pomoci obcím při zpracování žádostí a nebo ve spolupráci se Správou NPŠ ve výrobě a distribuci propagačních materiálů cíleně zaměřených na zvláštnosti odpadového hospodářství v obcích na území parku. Přímá finanční podpora Plzeňského kraje je s ohledem na možnosti rozpočtu kraje bohužel omezená.

5.6 Souhrn stanovisek a postojů obou krajů

Oba dva kraje vylučují změnu vlastního plánu odpadového hospodářství kraje zaměřenou na území NP Šumava. Jihočeský kraj nechce měnit legislativu, Plzeňský kraj připouští částečnou změnu legislativy, tedy zákona o odpadech změnou původce odpadů na části území.

Oba kraje odkazují na možnosti čerpání kraji nastavených finančních podpor, programů a dotačních titulů ze strany obcí a měst ležících v NP Šumava, nechtějí však tyto obce preferovat před jinými obcemi a městy. Plzeňský kraj připouští s ohledem na specifickou území zohlednění dotačních titulů a priorit v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Plzeňský kraj nabízí omezenou pomoc v rámci poradenství při přípravě žádostí o dotační tituly a ve spolupráci se Správou NPŠ rovněž pomoc při propagaci a distribuci materiálů o odpadovém hospodářství.

6 STANOVISKA OBCÍ A MĚST LEŽÍCÍCH V NP ŠUMAVA

Provedené dotazníkové šetření zpracovatele zjišťovalo kromě řady výše uvedených dat a informací o odpadovém hospodářství měst a obcí ležících v území NP Šumava rovněž vlastní návrhy obcí na zlepšení odpadového hospodářství v obcích či zmínění problémů v odpadovém hospodářství obcí.

Uvedení návrhy a připomínky měst a obcí uvádíme:

6.1 Město Železná Ruda

Problémy: odpad od turistů, obyvatel a cizinců (podnikajících v Železné Rudě, návštěvníci).

Návrhy: Změna platby (možnost odlišení) místního poplatku. Snazší možnost event. Postihu

6.2 Město Kašperské Hory

Problémy: V našem městě se řeší problémy asi jako v jiných obcích a městech v ČR. Při zavedení místního poplatku za odpady se někteří občané bouřili, proč musí platit stejně jako někdo, kdo má odpadu víc, atd., vlastníci rekreačních objektů zase tvrdili, že si opad odváží do místa trvalého bydliště, atd. Po nekompromisním sankčním vymáhání poplatku se situace zlepšila. V současné době nás nejvíc trápí finanční stránka - každoročně se zvyšující náklady na odvoz a likvidaci odpadů a příjmy (místní poplatek, který může být podle zákona nejvýše 500,-Kč) zůstávají na stejné výši. Dalším problémem jsou samozřejmě ti jedinci, kteří odpady netřídí a všechno, včetně menšího elektroodpadu končí v popelnici. Objemný odpad i jiný odpad je soustavně ukládán před vraty sběrného dvora v době, kdy není otevírací doba.

Návrhy: Zřídit hustější síť míst s nádobami tříděného odpadu, neustále občany motivovat uveřejňováním článků o odpadech v místním tisku.

6.3 Město Hartmanice

Problémy: Musíme se zaměřit na výstavbu kompostárny. Naučit občany, aby ještě lépe třídili odpad, naučili se sešlapávat plastové lahve.

Návrhy: Výstavba kompostárny, a ideální by byla i výstavba sběrného dvora.

6.4 Obec Modrava

Problémy: Absence sběrného dvora. Podnikatelé na území obce produkují veliké množství kartonů. Neexistuje likvidace biologického odpadu – tráva, listí, větve, piliny.....Vysoká cena za likvidaci komunálního odpadu

Návrhy: Vybudování sběrného dvora – nebezpečný odpad, kartony, elektroodpad....
Vybudování lokální kompostárny. Systémové opatření na snížení ceny za svou TKO.

6.5 Obec Srní

Problémy: Závažnějším problémem jsou turistické trasy, cyklotrasy, naučné stezky a výletní místa, jako kupř. Hauswaldská kaple, Povydří, Vchynicko-Tetovský kanál a pod. Zde nejsou a ani nebudou umístěny odpadkové koše a ne všichni návštěvníci těchto míst odnášejí vzniklé odpady zpět.

Návrhy: Pokud obdrží obec Srní od f. EKO-KOM objednaný počet nádob na tříděný odpad, budou problémy s odpadem v obci Srní vyřešeny.

6.6 Městys Čahrov

Městys Čahrov – v dotazníku neuvádí.

6.7 Obec Prášíly

Problémy: Malý počet místních občanů využívá nádoby na tříděný odpad

Návrhy: v dotazníku neuvádí

6.8 Obec Borová Lada

Problémy: V zimní a letní sezoně se potýkáme s obrovským množstvím odpadů, na který nejsme připraveni.

Návrhy: Větší počet nádob na tříděné odpady, jejich vkusné začlenění do obce. Potřeba vyřešení ukládání biodpadů.

6.9 Město Horní Planá

Město Horní Planá – v dotazníku neuvádějí

6.10 Horní Vltavice

Problémy: Nedaleká vzdálenost SRN, spojená s nedovoleným odkládáním odpadu jak v místech umístění nádob, tak ve volné přírodě

Návrhy: Malé sběrné dvory v obcích Úprava nádob na plasty tak, aby byly využity ne objemově (velké množství na objem, malá váha) – lisování popř. drcení plastů

6.11 Obec Kvilda

Obec Kvilda - v dotazníku neuvádějí

6.12 Obec Lenora

Problémy: Vysoké náklady na likvidaci odpadu v obci

Návrhy: Dostatek finančních prostředků

6.13 Obec Nicov

Obec Nicov – v dotazníku neuvádí

6.14 Obec Nová Pec

Obec Nová Pec – v dotazníku neuvádí

6.15 Obec Nové Hutě

Problémy: Odpadovým hospodářstvím obcí se zabývá velké množství institucí a my jim musíme všem poskytovat stejné informace. Bylo by jednodušší, kdyby to řešila jedna instituce. Stejně informace zasíláme na MěÚ Vimperk- odbor živ.prostředí, Eko kom České Budějovice aj. I když se obce snaží zajištěním dostatečného množství nádob na odpad udržet čistotu v obci – neukázněnost lidí nezná hranic. Obec platí pracovníka na třídění již tříděného odpadu.

Návrhy: v dotazníku neuvádí

6.16 Obec Stachy

Problémy: vymýšlet seznamy co jak likvidovat je sice krásné, ale pro obec velice nákladné. Normální postup je následující – rodina si pořídí něco nového domů, staré odveze na chalupu a při svozu odpadu nepotřebné nechá zlikvidovat obci. To v lepším případě. V horším případě to věnuje lesu a obec se musí o to postarat. Z toho plyne i skutečnost, že náklady na svoz (fakturované a vykazované) jsou podstatně nižší než skutečné. Odhaduji o 10 – 15 %. Nikdo na to nebere ohledy, ale povinnosti jsou trvalé, kontrolované a pokutované

Návrhy: Změnit celý systém a nechat ho zpracovat odborníkům a ne zeleným. Pohádky z říše pohádek pro dospělé nejsou důstojné k publikování, ale představují vážnou hrozbu pro fungování státu.

6.17 Obec Stožec

Problémy: Vzhledem k rozlehlosti správního území a dopravní vzdálenosti od svozové firmy a malému počtu nádob a osob do systému je svoz nákladný / Počet nádob na osobu je nadprůměrný/. Neprůhlednost výkaznictví svozových firem / zprůměrovávání obcí a svozové trase atd./

Návrhy: Vyřešit systém jednotně pro region / problém velikosti tohoto regionu/a zefektivnit svoz

6.18 Obec Strážný

Obec Strážný – v dotazníku neuvádějí

6.19 Obec Želnavá

Obec Želnavá - v dotazníku neuvádějí

7 ZÁVĚR DOKUMENTU

Z celkového dokumentu analýzy odpadového hospodářství v obcích a městech Národního parku Šumava vyplývá, že odpadové hospodářství měst a obcí ležících v turisticky velmi navštěvovaném a z hlediska ochrany přírody zvláště chráněném území je opravdu odlišné od jiných území obou krajů, na kterých se Národní park Šumava nalézá.

Tato specifičnost je způsobena rozptýlenou sídelní strukturou měst a obcí, velkými vzdálenostmi mezi sídly již v rámci obcí a či jejich částí, samotnou malou velikostí obcí a měst, velkým počtem nemovitostí určených k rekreaci (individuální či hromadné), samotným velkým cestovním a turistickým ruchem specifickými přírodními podmínkami a v neposlední řadě samozřejmě počasím a podnebím v tomto území.

V rámci analýzy bylo zjištěno, že dvacet procent celkové produkce odpadů, tedy plná jedna pětina vykazovaných obcemi ležícími na území Národního parku Šumava je způsobena díky poměrně velkému turistickému ruchu, jedná se tedy o produkci návštěvníků a turistů navštěvujících území NP Šumava. Díky tomuto zjištění by byla produkce odpadů produkovaných obyvateli obcí a měst v území NP Šumava podprůměrná a i přes relativně velké průměrné náklady za nakládání s odpady na jednu tunu komunálních odpadů (více než 3 000 Kč) způsobené většími svozovými vzdálenostmi a většími náklady na sběr a dopravu odpadů do relativně vzdálených zařízení pro odstraňování či využívání odpadů by oblast odpadového hospodářství nebyla výrazně odlišná od jiných území v rámci obou dvou krajů či ČR! Právě živnostenské odpady a odpady produkované přímo turisty a návštěvníky na území obcí a měst ležících v NP Šumava je největším tématem, který je nutný ve prospěch měst a obcí ležících v parku řešit či v případě zájmu všech aktérů zlepšit.

Vliv atraktivity území z hlediska cestovního ruchu na nakládání s odpady v obcích a městech ležících na území Národního parku Šumava je tedy prokazatelný a produkci odpadů těchto obcí a měst ovlivňuje, i když část nakládání s odpady mimo území intravilánu obcí a měst zajišťuje Správa národního parku Šumava. Na tuto skutečnost upozorňují sami obce a města v rámci vlastního dotazníkového šetření provedeném zpracovatelem.

V rámci jednotlivých ostatních oblastí nakládání s odpady je nutné obcím a městům pomoci dovybavit systém nakládání s využitelnými (separovanými) odpady, včetně nastavení vhodných míst pro ukládání odpadů a informovanosti (separovaných i komunálních) pro turisty ve vybraných územích mimo intravilány obcí (turistické stezky).

Ve velké míře neřešené je nakládání s biologicky rozložitelnými odpady na území měst a obcí, právě tato oblast musí být systémově a především efektivně řešena do budoucnosti. Problémem jsou rovněž objemné odpady, jejichž produkce má

stoupající úroveň a je nutné navrhnout i jejich způsob zejména sběru a dočasného nakládání (např. v rámci nově uvažovaných sběrných dvorů odpadů).

V oblasti ekonomiky je velmi nutné legislativně upravit výši maximální sazby místního poplatku za systém nakládání s odpady na území obcí a měst (nejenom NP Šumava). Stávající výše je naprosto nedostatečná, na jednoho obyvatele jsou skutečné náklady na oblast odpadového hospodářství více jak dvojnásobná (1.044,- Kč).

V rámci budoucí návrhové části dokumentu by měla být rovněž řešena dle vůle jednotlivých měst a obcí vhodná optimalizace svozů a s tím řešení přepravních vzdáleností odpadů.

Samosprávy krajů jsou si vědomy specifičnosti celého území, nabízejí pouze omezenou pomoc v rámci vlastních dotačních titulů, ve snaze pomoci obcím a městům má výraznější snahu pomoci samospráva Plzeňského kraje.

Samotné obce upozorňují nejvíce na problémy, které mají se zvýšenou produkcí odpadů z turistického ruchu, na problémy „dovozu“ odpadů ze sousední Spolkové republiky Německo a na zvýšené náklady způsobené jednak turistickým ruchem a rovněž tak velkými vzdálenostmi sídel a vyššími dopravními náklady a specifickým podnebím a počasím. Dle výše uvedených a v této analýze „problémových“ oblastí volají po nápravě.

Právě tato „náprava“ musí být jednoznačným cílem připravované návrhové části, která by měla být zpracována ve velké míře jako akční plán zlepšení systému odpadového hospodářství v území obcí a měst Národního parku Šumava jako návrhy záměrů a námětů projektů pro financování z veřejných či jiných zdrojů a návrhů dalších „nefinančních“ opatření.

8 ZDROJE DAT DOKUMENTU

Dotazníky obcí a měst ležících v území NP Šumava vyplněné obcemi a městy (19x) v rámci vlastního dotazníkového šetření zpracovatele. Dostupné u: RRA Plzeňského kraje, Riegrova ul.1, 301 11 Plzeň

Evidence odpadů dle ročních hlášení obcí ležících na území Národního parku Šumava. Dostupné u: obcí a měst ležících na území NP Šumava, obce s rozšířenou působností státní správy Klatovy a Prachatice, Krajský úřad Plzeňského kraje, Krajský úřad Jihočeského kraje, Cenia.

Cestovní ruch – časové řady. Český statistický úřad. [online]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cru_cr

Databáze hromadných ubytovacích zařízení ČR (ze dne 27.11.2009). Český statistický úřad. [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/lexikon/uz.nsf/index>

Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Český statistický úřad. [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>

Počet obyvatel v obcích k 1.1.2009. Český statistický úřad. [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/1301-09>

Statistická ročenka Jihočeského kraje 2008. Český statistický úřad. [online]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/kapitola/13-3101-08-2008-13>

Statistická ročenka Plzeňského kraje 2008. Český statistický úřad. [online]. Dostupné z <http://www.czso.cz/xp/edicniplan.nsf/publ/13-3201-08-2008>

9 PŘÍLOHY DOKUMENTU

1. Kartogramy:

Kartogram č.1: NP Šumava – polohopis

Kartogram č.2: Správní členění

Kartogram č.3: Osídlení v NP Šumava

Kartogram č.4: Svoz odpadů v obcích NP Šumava

Kartogram č.5: Sběrné dvory

2. Vzor dotazníku obce/města pro vlastní dotazníkové šetření zpracovatele

3. Stanoviska zástupců krajů – kopie dopisů radních pro oblast životního prostředí Plzeňského a Jihočeského kraje (kopie stanovisek)

4. Celkový souhrn produkce odpadů obcí a měst NP Šumava za rok 2008

PŘÍLOHY